

REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA OBRAMBO

UPRAVA REPUBLIKE SLOVENIJE
ZA ZAŠČITO IN REŠEVANJE

URAD ZA OPERATIVO

Izpostava Postojna

Kolodvorska 5, 6230 Postojna

T: 05 728 02 00

F: 05 726 45 90

E: izpostava.po@urszr.si

www.sos112.si/postojna

Številka: 8421-15/2021-1 - DGZR

Datum: 21. 06. 2021

REGIJSKI NAČRT ZAŠČITE IN REŠEVANJA OB VELIKEM POŽARU V NARAVNEM OKOLJU ZA NOTRANJSKO REGIJO

Verzija 3.0

	ORGAN	DATUM	PODPIS ODGOVORNE OSEBE
PREGLEDAL	Uprava RS za zaščito in reševanje	8420-2/2018-139 - DGZR	URSZR
ODOBRIL	Poveljnik CZ za Notranjsko regijo		Sandi Curk
SPREJEL	Vodja Izpostave URSZR Postojna		Uroš Frol
IZDELAL - SKRBNIK	Izpostava URSZR Postojna		Uroš Frol

KAZALO

1. Uvod.....	4
1.1. Požarna ogroženost naravnega okolja	4
1.2. Požarna ogroženost po občinah Notranjske.....	6
1.3. Vrste požarov v naravnem okolju	8
1.4. Vzroki požarov v naravnem okolju.....	10
1.5. Posledice gozdnih požarov.....	11
1.6. Verjetnost nastanka verižne nesreče	11
1.7. Sklepne ugotovitve	11
2. OBSEG NAČRTOVANJA	13
2.1. Temeljne ravni načrtovanja.....	13
2.2. Temeljna načela načrtovanja.....	15
3. KONCEPT ZAŠČITE, REŠEVANJA IN POMOČI.....	16
3.1. Temeljne podmene	16
3.2. Zamisel izvedbe zaščite in reševanja	17
3.3. Koncept odziva	19
3.4. Uporaba načrta	19
4. SILE, SREDSTVA IN VIRI ZA IZVAJANJE NAČRTA.....	21
4.1. Pregled organov in organizacij, ki sodelujejo pri izvedbi nalog iz regijske in občinske pristojnost	21
4.2. Sile za zaščito, reševanje in pomoč regije.....	21
4.3. Materialno-tehnična sredstva.....	22
4.4. Predvidena finančna sredstva za izvajanje načrta	22
5. Opazovanje, obveščanje IN ALARMIRANJE	23
5.1. Opazovanje in obveščanje.....	23
5.2. Obveščanje pristojnih organov in služb	23
5.3. Sodelovanje sil za zaščito in reševanje na območjih, kjer se požar lahko razširi na območje druge Izpostave URSZR (Koper in Nova Gorica).....	26
5.4. Obveščanje prebivalcev na prizadetem območju	26
5.5. Obveščanje širše javnosti	26
5.6. Alarmiranje.....	27
6. AKTIVIRANJE SIL IN SREDSTEV	28
6.1. Aktiviranje gasilskih enot in drugih sil za ZRP	28
6.2. Aktiviranje regijskih sil za ZRP ob velikem požaru.	30
6.3. Zagotavljanje pomoči v materialnih in finančnih sredstvih.....	30
6.4. Mednarodno sodelovanje v obmejnem območju	31
7. UPRAVLJANJE IN VODENJE.....	31
7.1. Organi in njihove naloge	31
7.2. Operativno vodenje.....	35
7.3. Organizacija zvez	37

8. UKREPI IN NALOGE ZAŠČITE, REŠEVANJA IN POMOČI.....	39
8.1. Ukrepi zaščite in reševanja.....	39
8.2. Naloge zaščite in reševanja.....	45
9. OSEBNA IN VZAJEMNA ZAŠČITA	4
10. RAZLAGA OKRAJŠAV	5
11. PRILOGE IN DODATKI.....	6
11.1. Skupne priloge.....	6
11.2. Posebni dodatki	7
11.3. Skupni dodatki	7

VELIKI POŽARI V NARAVNEM OKOLJU

1. UVOD

Regijski načrt zaščite in reševanja ob velikem požaru v naravnem okolju verzija 3.0, je nadgradnja Regijskega načrta zaščite in reševanja ob velikih požarih v naravi, ki ga je Izpostava Uprave Republike Slovenije za zaščito in reševanje (URSZR) Postojna pripravila v letu 2009.

Načrt je izdelan na podlagi Zakona o varstvu pred naravnimi in drugimi nesrečami (Uradni list RS, št. 51/06 – uradno prečiščeno besedilo in 97/10), Uredbe o vsebini in izdelavi načrtov zaščite in reševanja (Uradni list RS, št. 24/12 in 78/16), Zakona o gozdovih (Uradni list RS, št. 30/93, 56/99 – ZON, 67/02, 110/02 – ZGO-1, 115/06 – ORZG40, 110/07, 106/10, 63/13, 101/13 – ZDavNepr, 17/14, 24/15 in 9/16 – ZGGLRS), Zakona o varstvu pred požarom (Uradni list RS, št. 3/07 – uradno prečiščeno besedilo, 9/11 in 83/12), Uredbe o varstvu pred požarom v naravnem okolju (Uradni list RS, št. 20/14), Zakona o gasilstvu (Uradni list RS, št. 113/05 – uradno prečiščeno besedilo) ter temelji na Ocena ogroženosti Notranjske regije zaradi požarov v naravnem okolju, verzija 2.0 (št. 842-4/2020-4 – DGZR z dne 29. 06. 2020), Državni oceni ogroženosti zaradi velikih požarov v naravnem okolju, verzija 2.0 (št. 842-6/2013-9-DGZR, z dne 18. 2. 2015) in upošteva Oceno tveganja za velik požar v naravnem okolju, verzija 1.0 (izdelalo MKGP, avgust 2015). V načrtu so upoštevani zaključki analize gašenja požarov na območju Kraškega roba avgust 2016.

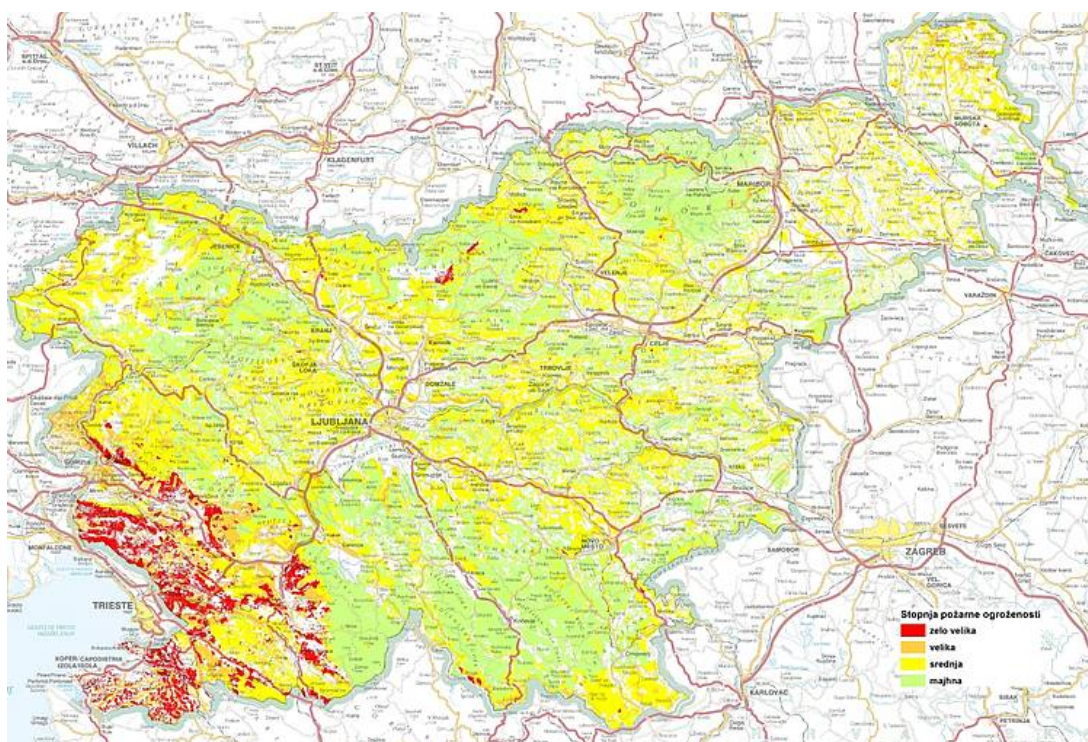
Načrt zaščite in reševanja ob velikem požaru v naravnem okolju je generično ime in se uporablja za poimenovanje načrtov zaščite in reševanja ob velikem požaru v naravnem okolju na vseh ravneh (državni, regijski, občinski) ter ne glede na velikost požara v naravnem okolju in s tem povezanim odzivom nanj.

1.1. Požarna ogroženost naravnega okolja

Slovenija je tretja najbolj gozdnata država v Evropi. Gozdovi prekrivajo kar 58 % površine. Podoba gozda in s tem tudi krajine ni odvisna zgolj od gozdnatosti temveč tudi od zgradbe gozda in drevesne sestave. V lesni zalogi slovenskih gozdov predstavljajo iglavci 45 % lesne zaloge in listavci 55 %. Iglavci v lesni zalogi prevladujejo v alpskem svetu, na Krasu in mestoma v predalpskem svetu. Listnati gozdovi pa prevladujejo v nižinskih predelih Slovenije. Požarna ogroženost naravnega okolja je odvisna od klimatskih značilnosti področja, vrste tal, vrste in strukture gozda ter ostalega rastišča, količine in vlažnosti goriv ter od bližine potencialnih povzročiteljev požarov.

URSZR v sodelovanju z Agencijo RS za okolje (v nadaljnjem besedilu: ARSO), Ministrstvom za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano (v nadaljnjem besedilu: MKGP) ter Zavodom za gozdove

Slovenije (v nadaljnjem besedilu: ZGS) ugotavlja požarno ogroženost naravnega okolja. Veliko ali zelo veliko požarno ogroženost naravnega okolja oziroma spremembo stopnje požarne ogroženosti na posameznem območju razglasi URSZR ali občina.

Slika 1: Karta požarne ogroženosti gozdov v Sloveniji (vir: Zavod za gozdove RS, spletna stran www.zgs.si)

Požarna ogroženost naravnega okolja je odvisna od klimatskih značilnosti področja, vrste tal, drevesne vrste, vlažnosti bio mase, stanja sestojev ter bližine potencialnih povzročiteljev požarov.

V Sloveniji so požarno najbolj ogroženi gozdovi na submediteranskem fitoklimatskem območju. Poleg toplega podnebja in neugodne letne razporeditve padavin povečuje požarno ogroženost slovenskega Krasa in Primorja še apnena podlaga, ki ne zadržuje vode. Pogosti močni vetrovi, zlasti v zimskem času burja, še dodatno povečujejo požarno ogroženost. Število gozdnih požarov je odvisna predvsem od podnebnih dejavnikov in nepazljivosti oziroma malomarnosti ljudi.

Obseg gozdnih požarov med letom je odvisen predvsem od podnebnih dejavnikov. V dolgoletnem povprečju sta značilni dve obdobji z nadpovprečnim številom gozdnih požarov. Prvo je v zimskem času od začetka februarja do konca marca, drugo pa je poleti, julija in avgusta. Pogostost gozdnih požarov v Sloveniji se razlikuje po posameznih gozdnogospodarskih območjih. Na prvem mestu je sežansko gozdnogospodarsko območje, ki pokriva Kras, obalni in priobalni del ter slovensko Istro. Na njenem področju nastane več kot 50% vseh gozdnih požarov. Če pa izračunamo odstotke na površine pogorelega gozda je sežansko gozdnogospodarsko območje daleč pred vsemi s kar 90% površine vseh pogorelih gozdov (vir: članek avtorja Jošta Jakše v zborniku Nesreče in varstvo pred njimi, Ljubljana/02). Požarna ogroženost gozdov je prikazana na sliki 1. iz katere je razvidno, da so najbolj ogroženi gozdovi na Krasu in v submediteranskem delu Slovenije (Obalna, Severno Primorska in Notranjska regija).

1.2. Požarna ogroženost po občinah Notranjske

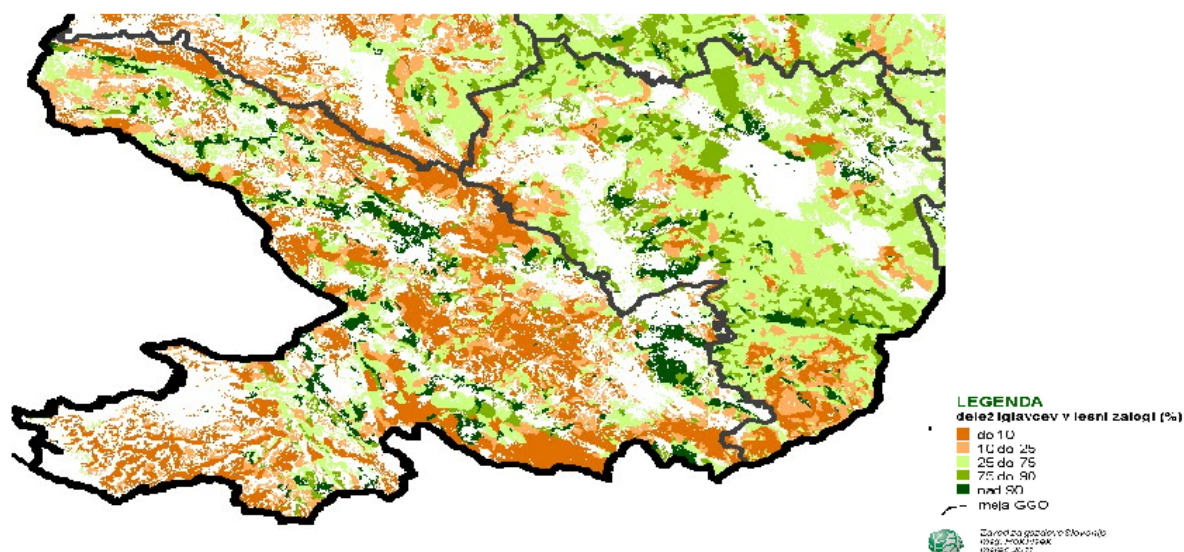
Območje Notranjske pokrivata **dve območni enoti Zavoda za gozdove Slovenije in sicer:**

- **Sežana**, ki pokriva območja občin Komen, Sežana, Divača, Hrpelje – Kozino, del občine Pivka in del občine Ilirska Bistrica in
- **Postojna**, ki pokriva območja občin Bloke, Loška dolina, Cerknica, Postojna, del občine Pivka in del občine Ilirska Bistrica.

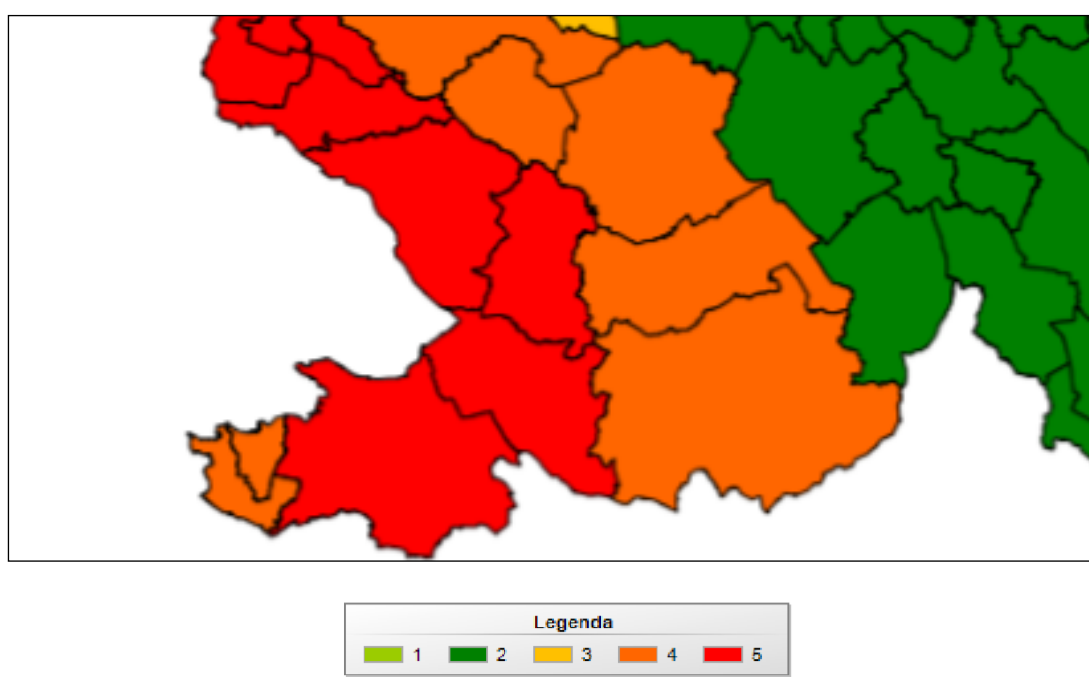
D –800 (Topografska karta Zavoda za gozdove Slovenije Območna enota Sežana in Postojna, M – 1:75 000).

Požarna ogroženost naravnega okolja je na Kraškem gozdnogospodarskem območju v slovenskem merilu posebej izražena. Osnova za takšno stanje je suha in topla submediteranska klima v kombinaciji z degradiranimi rastišči in obojemu prilagojenim rastjem. Požarno ogroženost dodatno povečujejo prometni koridorji skozi območje, predvsem železnica in vojaški poligon na Počku in Baču. V celoti gledano je povprečna stopnja požarne ogroženosti naravnega okolja v Notranjski zelo velika in sezonsko pogojena. Največja nevarnost ter pogostost nastanka požarov v naravnem okolju je v mesecih februar, marec ter julij in avgust, najbolj pogost povzročitelj pa je človek s svojo dejavnostjo (kmetijstvo, promet, vojaško urjenje).

Dejansko pogori največ površine gozdov v Sloveniji prav v Kraškem gozdnogospodarskem območju. Po številu požarov okrog petinpetdeset odstotkov, po površini pa petindevetdeset odstotkov. Takšna razmerja kažejo na veliko požarno ogroženost naravnih sistemov, pa tudi na slabo odprtost prostora in težave pri gašenju.

Slika 2: Mešanost gozdov za področje Notranjske z okolico (vir: Zavod za gozdove RS, spletna stran www.zgs.si)

1 – zelo majhna, 2 – majhna, 3 – srednja, 4 – velika, 5 – zelo velika

Slika 3: Ocena ogroženosti zaradi velikih požarov v naravnem okolju za območja Notranjske regije

Na sliki 3 vidimo, da so požarno zelo ogrožene občine **Hrpelje – Kozina**, **Divača**, **Komen** in **Sežana**, požarno ogrožene so občine **Pivka**, **Postojna** in **Ilirska Bistrica**, malo ogrožene so občine **Cerknica**, **Loška dolina** in **Bloke**.

Zavod za gozdove Slovenije je po posebni metodi in na podlagi dolgoletnih statističnih podatkov ogrožene gozdove razvrstil po stopnji potencialne ogroženosti v pet stopenj in sicer:

1. stopnja – zelo velika požarna ogroženost gozdov
2. stopnja – velika požarna ogroženost gozdov
3. stopnja – srednja požarna ogroženost gozdov
4. stopnja – majhna požarna ogroženost gozdov
5. stopnja – zelo majhna požarna ogroženost gozdov

Pri izračunu stopnje ogroženosti so upoštevani naslednji faktorji: drevesna vrsta, starost sestojev, srednja letna temperatura, srednja letna količina padavin, srednja letna relativna vlažnost zraka, moč in pogostost vetra, periodičnost sušnih obdobj, matični substrat in vrsta tal, nadmorska višina, nagib ter urejenost gozdov in gozdna higiena.

NOTRANJSKA	Bloke	75,1	1549	20,6	2
	Cerknica	241,3	10.391	43,1	2
	Divača	145,0	3564	24,6	5
	Hrpelje – Kozina	194,9	3835	19,7	5
	Ilirska Bistrica	480,0	13.518	28,2	4
	Komen	102,7	3468	33,8	5
	Loška dolina	166,8	3663	22,0	2
	Pivka	223,3	5738	25,7	4
	Postojna	269,9	14.179	52,5	4
	Sežana	217,4	11.325	52,1	5
	SKUPAJ	2.116,4	71.230	33,7	

Slika 4: Ocena ogroženosti zaradi velikih požarov v naravnem okolju za območja Notranjske regije po občinah

Iz pregleda števila požarov in požarne ogroženosti Slovenije je razvidno, da regija sodi v sam vrh požarne ogroženosti v Sloveniji. To potrjujejo tudi ostali statistični podatki iz strokovnih literatur, ki obravnavajo požarno varnost predvsem v naravnem okolju. Izjema so le občine Cerknica, Bloke in Loška dolina.

Zaradi velikega števila požarov v naravi na kraškem področju in povečane nevarnosti nastanka, ob sušnem obdobju tudi velikih požarov v naravnem okolju, kjer so ogrožena naselja in ljudje, posvečamo v regiji temu problemu veliko pozornost.

1.3. Vrste požarov v naravnem okolju

Glede na mesto gorenja razvrščamo požare v naravi na podtalne, talne, kompleksne, debelne, kombinirane požare in požarne preskoke. Značilno zanje je :

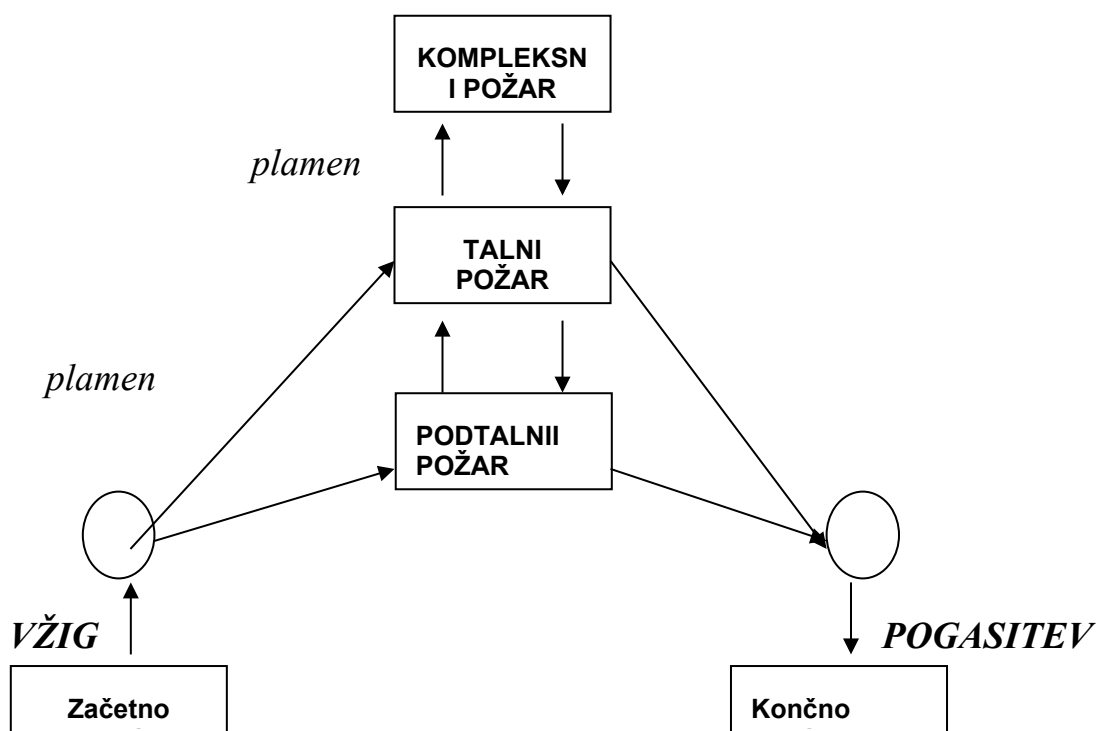
- **podtalni požari se** razvijejo v tleh, bogatih s humusom, predvsem v starih gozdovih, kjer drevesni odpad zelo počasi razpada. Širijo se pod tlemi in se lahko pojavijo na površini čez daljši čas in povzročijo požar na mestu, ki je precej oddaljen od

prvotnega požara. Največkrat nastanejo v primerih ko vročina ali plamen na tleh vžgejo material pod njimi. Značilno zanj je, da ga je težko odkriti in kontrolirati in da se širi počasi;

- **talni požari** nastajajo in se širijo po tleh, predvsem po travi, listju, mahu in drugih materialih, ki rastejo, so odpadli z dreves oz. so odloženi (smeti, odpadki...). V večini primerov je povzročitelj človek ali dejavnost v povezavi z njim. Talne požare lahko kontroliramo in spremljamo;
- **kompleksni (vršni, kronski) požar** je požar v vrhovih dreves. Povzroča ga talni požar, udar strele ali iskrenje električnih vodnikov. Pojavljajo se v glavnem v poletnem času, ko je v krošnjah dreves prisotna velika koncentracija hlapov eteričnih olj in je zato možen hiter prenos plamena;
- **debelni požar** nastane, če se drevo ob udaru strele vname. Tudi debelni požar se lahko spremeni v druge požare;
- **kombinirani požar**, prisotni sta najmanj dve vrsti požarov. Lahko pa zajamejo tudi poslopja in druge objekte;
- **požarni preskok**, prisoten je ob pihanju močnih vetrov, ko veter odnaša večje gorljive dele ali storže, ali ob požarih na strmih terenih. Zato nastajajo nova žarišča, ki so lahko oddaljena tudi do 100 metrov od linije požara.
- **požarni vihar** nastane ob kompleksnem požaru, ko veter zelo hitro prenese plamen na velike razdalje, posebno ob hudi vročini, ko je v zraku v gozdu veliko hlapov eteričnih olj in drugih snovi. Nastane velika vročina, ki povzroči še dodatno gibanje zračnih mas. Kontrola in gašenje takega požara ni mogoča, požar se ustavi oziroma prekine ob spremembi vetrov ali ko naleti na veliko oviro.

Slika 5: Shema razvojnih faz požarov v naravi

Posledice gozdnih požarov so odvisne od tipa gozdnega požara, vrste in oblike gozda, časa nastanka in trajanja požara, velikosti pogorele površine in ekološke ranljivosti območja požara.

1.4. Vzroki požarov v naravnem okolju

Povzročitelja požarov v naravi je težko odkriti in zato je več kot 50 odstotkov povzročiteljev požarov neznanih. Povzročitelj je navadno človek s svojo dejavnostjo in nanj lahko vplivamo z osveščanjem. Škodo v naravnem okolju pa lahko zmanjšamo tudi z uspešnejšim gašenjem, k čemur pripomore ustrezno organizirana gasilska služba, služba javljanja in alarmiranja in vsi preventivni ukrepi (graditev protipožarnih presek, gozdnih poti, čiščenje obstoječih gozdnih poti, itd..).

Med znanimi povzročitelji si posebno pozornost zaslužijo namerni požigalci, ki zaraščanje zapuščenih kmetijskih površin ali krajine rešujejo s požiganjem gozda. Problem izhaja iz premajhne osveščenosti krajanov, ki jo je mogoče odpraviti z vzgojo od mladih let, z objavami oziroma nastopanjem v medijih in tudi z opozorilnimi tablam na požarno ogroženih območjih. Podobno velja za kmetijstvo kot povzročitelja požarov.

Največji znani povzročitelj požarov v naravi je železnica. Od vlakov med dolgotrajnejšim zaviranjem odpadajo žareči deli zavor, ki v požarno ogroženem naravnem okolju povzročijo požar. Najbolj obremenjen je odsek proge Pivka – Rodik in Štanjel – Branik. Na teh odsekih je potrebno zgraditi vse s posebnim požarnim načrtom predvidene protipožarne objekte in

striktno vzdrževati progo v skladu s Pravilnikom o varstvu gozdov (Uradni list RS, št. 114/09 in 31/16).

Med naravnimi je edini povzročitelj strela. Na njeno pojavljanje ne moremo vplivati, zato morajo biti vsi napori usmerjeni v zmanjševanje obsegov požarov. Strela največ požarov povzroči na vrhovih hribov, daleč od komunikacij, zato so škode navadno večje. Pri zmanjševanju škode je zelo pomembno odpiranje prostora s cestami in protipožarnimi presekami ter ustrezno organizirana opazovalna služba.

1.5. Posledice gozdnih požarov

Posledice gozdnih požarov so odvisne od tipa gozdnega požara, vrste in oblike gozda, časa nastanka in trajanje požara, velikosti pogorele površine in ekološke ranljivosti območja požara. Najnevarnejši so vršni požari, ki prizadenejo drevesa od tal do vrha krošnje. Poleg dreves in lesne mase je pri vršnih požarih razvrednoteno in celo uničeno rastišče in večina funkcij gozda. Okrnjene ali onemogočene so ekološke, socialne in gospodarske funkcije gozda. Sestojke, ki jih je poškodoval vršni požar, je treba posekati in obnoviti. Obnova je potrebna predvsem zaradi zagotavljanja funkcij gozda, ki naj bi jih ta po požaru ponovno začel opravljati v najkrajšem možnem času. S kasnitvijo pri poseku poškodovanih in odmrlih dreves izgubimo še tisto lesno maso, ki bi jo po požaru lahko koristno uporabili. Nikakor ne smemo podcenjevati nevarnosti in škode, ki jo povzročajo druge vrste gozdnih požarov kot so talni, podtalni in debelni.

1.6. Verjetnost nastanka verižne nesreče

Požar v naravi lahko povzroči naslednje verižne nesreče:

- eksplozije neeksploziranih ubojnih sredstev (NUS),
- nastanek ekološke nesreče,
- razširitev požara v naselje,
- razširitev požara na infrastrukturne objekte (daljnovodi, plinovodi, črpališča ...)
- požar na objektih (stanovanjski, gospodarski, objekti kulturne dediščine),
- prometne nesreče (zaradi širjenja dima,...).

1.7. Sklepne ugotovitve

Iz analize posameznih požarov, odprtosti prostora in požarne ogroženosti smo zaključili naslednje:

- Možnosti za nastanek velikega požara v naravnem okolju je na območju Notranjske ob ugodnih pogojih za gorenje in širjenje požara zelo velika. Še posebej pa na območju naslednjih občin:
  - **Občina Komen** (skoraj po celotnem predelu občine, razen na vzhodnem delu – dolina Branice),

- **Občina Sežana** (po večini teritorija občine razen v dolini reke Raše, flišnega vzhodnega predela občine - predel Vrhe in območja občinskega središča Sežana, ki je največji poseljen prostor na Krasu),
- **Občina Divača** (največja možnost nastanka velikega požara je prav v okolici naselja Divača in sicer v smeri proti Vremščici in Čebulovici, ob železnici proti Rodiku in zahodno od Senožec),
- **Občina Pivka** (zahodno od Pivke ob železniški progi, območje v okolici Palčja),
- **Občina Hrpelje – Kozina** (vzhodno in severno od Kozine, Petrinjski kras, nižja pobočja Slavnika ter strnjeni borovi gozdovi po Matarskem podolju),
- **Občina Ilirska – Bistrica** (borovi gozdovi ob vznožju Snežnika, pas borovih gozdov od naselja Knežak nad Ilirske Bistrice v smeri Ahac, Kozlek, borovi gozdovi v okolici Podgrada in v okolici Jelšan – proti meji s Hrvaško),
- **Občina Postojna** (jugo – vzhodno od Postojne – območje vojaškega vadbišča Poček) in
- **Občina Cerknica** (južno pobočje Slivnice).
- Vsak požar v požarno zelo ogroženem naravnem okolju in v času povečane požarne ogroženosti se potencialno lahko razvije v požar velikih razsežnosti. To se lahko prepreči le s hitro intervencijo na mestu požara.
- V prostoru mora biti vedno na razpolago dovolj gasilcev za zadušitev požara v začetni fazi. Na splošno je problematičen delovni čas, ko so prostovoljci večinoma v službah in vse težje odidejo na požare. Poklicnih gasilcev je premalo za pokrivanje celotnega prostora vendar pa so zelo pomembni za hitro intervencijo, katera je lahko v začetni fazi požara zelo učinkovita.
- Preventiva je najučinkovitejša obramba pred požari. Preventivni ukrepi za varstvo pred požarom, ki jih izvajajo lastniki oziroma upravljavci gozda in drugih zemljišč ter lokalne skupnosti so naslednji:
  - redno odstranjevanje suhih organskih materialov,
  - vzdrževanje prehodnih prevoznih poti,
  - čiščenje požarnovarnostnih pasov ob železniških progah,
  - graditev in vzdrževanje protipožarnih presekov, vodnih jarkov in drugih tehničnih objektov,
  - vzdrževanje požarno varnostnih pasov med objekti in gozdom,
  - določitev pristajalnih mest za helikopterje in mest za zajemanje vode v prostorskih dokumentih lokalnih skupnosti.
- V Sloveniji izračunava stopnje požarne ogroženosti Urad za meteorologijo pri Agenciji RS za okolje (ARSO). Uprava RS za zaščito in reševanje na podlagi pridobljenih

podatkov in v sodelovanju z Ministrstvom za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano ter Zavodom za gozdove Slovenije ali na predlog občin **ugotavlja in razglašča veliko ali zelo veliko požarno ogroženost naravnega okolja** za določeno območje ali za celo Slovenijo.

Stopnje požarne ogroženosti naravnega okolja so:

- **zelo velika požarna ogroženost** (za nastanek požara zadostuje že najmanjši izvor ognja ali iskrenje. Požar se širi zelo hitro. Nadzor nad požarom je zelo težak, gašenje požara je težavno in dolgotrajno),
- **velika požarna ogroženost** (požar povzroči že manjši izvor nezavarovanega ognja, se hitro širi, nadzor nad požarom pa je težko obvladljiv),
- **srednja požarna ogroženost** (požar povzroči že majhen izvor odprtega ognja. Požar se v odprtem prostoru širi hitreje kot v gozdu, zato je že težje obvladljiv in ga je težko nadzorovati).

Z razglasitvijo velike in zelo velike požarne ogroženosti morajo občine, lastniki, zaupniki ali drugi uporabniki zemljišč, organizacije, ki gospodarijo s cesto, železnico, elektrogospodarsko in drugo infrastrukturo v naravnem okolju začeti izvajati posebne ukrepe varstva pred požarom, ki so določeni z Uredbo o varstvu pred požari v naravnem okolju. Občina mora v času razglašene velike in zelo velike požarne ogroženosti v sodelovanju z lastniki, zakupniki ali drugimi uporabniki zemljišč organizirati tudi požarno stražo.

- Ob velikem požaru v naravnem okolju govorimo, ko je takega obsega, da je za njegovo obvladovanje in nadzor treba uporabiti posebne ukrepe, sile in sredstva.
- Za obvladovanje velikega požara v naravnem okolju je največkrat potrebna gasilska intervencija v kateri sodelujejo poleg gasilskih enot in drugih zmogljivosti občine ali več občin, še gasilske enote sosednjih občin in drugih regij.

2. OBSEG NAČRTOVANJA

2.1. Temeljne ravni načrtovanja

Načrt oziroma dele načrta zaščite in reševanja ob velikem požaru v naravnem okolju izdelajo nosilci načrtovanja:

- država, URSZR v sodelovanju z ministrstvi, vladnimi službami in drugimi pristojnimi organi,
- izpostave URSZR (v nadaljevanju regije),
- občine.

Obveznost izdelave načrta oziroma dela načrta zaščite in reševanja ob velikem požaru v naravnem okolju za posameznega nosilca načrtovanja je opredeljena glede na Državno oceno ogroženosti zaradi velikih požarov v naravnem okolju, verzija 2.0, št. 842-6/2013-9-DGZR z

dne 18.2.2015 v povezavi s preglednico 1, in glede na končno uvrstitev nosilca načrtovanja v določen razred ogroženosti. Obveznosti nosilcev načrtovanja iz preglednice 1 predstavljajo minimalne zahteve. Vsak nosilec načrtovanja se lahko odloči tudi za večji obseg načrtovanja

Razred ogroženosti	Obveznost nosilcev načrtovanja
1	Ni obveznosti.
2	Príporočljivo je izdelati dele načrta zaščite in reševanja oziroma dokumente, v katerih se določi način opazovanja, obveščanja ter alarmiranja ter izvajanje zaščitnih ukrepov in nalog ZRP.
3	Treba je izdelati dele načrta zaščite in reševanja oziroma dokumente, v katerih se določi način opazovanja, obveščanja in alarmiranja ter izvajanje zaščitnih ukrepov in nalog ZRP.
4	Treba je izdelati načrt zaščite in reševanja v celoti.
5	Treba je izdelati načrt zaščite in reševanja v celoti.

S tem načrtom se urejajo ukrepi in dejavnosti za zaščito, reševanje in pomoč ob požaru velike razsežnosti ter zagotavljanja osnovnih pogojev za življenje, ki so v regijski pristojnosti. Z načrtom se določi pomoč občinam ob ukrepanju, zagotavljanje pomoči države in koordinacija aktivnosti na območju Notranjske.

Temeljni načrt je **državni** načrt zaščite in reševanja ob velikem požaru v naravnem okolju.

Regijski načrt zaščite in reševanja ob velikem požaru v naravnem okolju izdelava Izpostava URSZR Postojna.

V regijskem načrtu se natančno določi:

- način zagotavljanja in koordinacija logistične podpore gasilske intervencije ob aktiviranju državnega načrta. Pri pripravi načrta logistične podpore regija izhaja iz rešitev občinskih načrtov logistične podpore gasilcem ob požaru v naravnem okolju. Načrt določi vrsto, način in izvajalce nalog logistične oskrbe v regiji,
- način izvajanja varstva pred NUS, potrebna dodatna oprema za varstvo pred NUS,
- izdelava požarnih presek,
- način varovanja kulturne dediščine,
- reševanje iz jam in izvajanje drugih nalog zaščite, reševanja in pomoči.

Občinski Načrt ZRP ob velikem požaru v naravnem okolju izdelajo:

- Občina Komen
- Občina Sežana
- Občina Divača
- Občina Hrpelje - Kozina
- Občina Pivka
- Občina Postojna in

- Občina Ilirska Bistrica.

Občine v svojih načrtih natančno določijo: način obveščanja in alarmiranja prebivalcev, razpoložljive logistične zmogljivosti, zaščitne ukrepe in naloge (s poudarkom na zagotavljanju nujne medicinske pomoči reševalcem na kraju intervencije) in izvajanje osebne in vzajemne zaščite.

Občinski načrti morajo biti usklajeni z regijskim načrtom.

2.2. Temeljna načela načrtovanja

Zaščita, reševanje in pomoč se ob velikem požaru v naravnem okolju organizira v skladu z načeli, ki jih določa zakon o varstvu pred naravnimi in drugimi nesrečami in določili zakona o gasilstvu.

Ob požaru v naravnem okolju se upoštevajo predvsem načela pravice do varstva in pomoči, načelo javnosti, preventive, odgovornosti in postopnosti pri uporabi sil za zaščito, reševanje in pomoč.

3. KONCEPT ZAŠČITE, REŠEVANJA IN POMOČI

3.1. Temeljne podmene

Temeljne podmene regijskega načrta zaščite in reševanja ob velikem požaru so:

1. Na osnovi kart požarne ogroženosti gozdov Gozdno gospodarskega načrta Območne enote Sežana in Postojna izhaja, da je možen nastanek velikih požarov v naravnem okolju v naslednjih občinah in sicer: Komen, Sežana, Divača, Hrpelje – Kozina, Pivka, Postojna in Ilirska Bistrica.
2. Regijski načrt zaščite in reševanja je izdelan za ukrepanje ob požaru srednje in velike razsežnosti.
3. Varstvo pred požari zagotavljajo gozdnogospodarska služba – območna enota Sežana in Postojna v okviru svojih pravic in dolžnosti oziroma pristojnosti, prebivalci kot posamezniki (lastniki gozdov), prebivalci prostovoljno organizirani v raznih društvih in drugih nevladnih organizacijah, ki se ukvarjajo z zaščito in reševanjem, javne reševalne službe, podjetja, zavodi in druge organizacije, katerih dejavnost je pomembna za zaščito in reševanje ter občine.
4. Regijski načrt ZRP se smiselno po potrebi uporabi tudi v drugih občinah v Notranjski regiji (občine, ki ne izdelujejo načrta ZiR ob velikem požaru v naravnem okolju), ki po oceni pristojnih organov vodenja, požar v naravi prehaja v požar takega obsega, da je za njegovo obvladovanje potrebna gasilska intervencija, v kateri sodelujejo poleg pristojne občinske gasilske enote še gasilske enote iz drugih občin v okviru regije.
5. Življenja ljudi v bližnjih naseljih, so ob velikih požarih v naravi lahko ogrožena zaradi požara, ki se približuje, velike količine dima in visoke temperature, ki nastaja pri gorenju ter drugih škodljivih posledic požara. Zato so v načrtu predvideni tudi ukrepi za zaščito prebivalcev.
6. Hitro odkritje požara v naravnem okolju in pravočasno aktiviranje gasilcev in drugih sil za zaščito, reševanje in pomoč pogojuje hitro in uspešno intervencijo preden se požar razširi na veliko površino. Zato je pomembno, da občine, lastniki ali drugi uporabniki zemljišč in lastniki infrastrukture v naravnem okolju, po razglasitvi velike požarne ogroženosti takoj začnejo izvajati posebne ukrepe varstva pred požarom v naravnem okolju, ki so določeni z Uredbo o varstvu pred požarom v naravnem okolju. Ob povečani požarni ogroženosti se tudi v ReCO uvedejo posebni ukrepi opazovanja začetkov požarov preko sistema »VIDEOKRAS«.
7. Pri gašenju požara se izberejo tisti ukrepi zaščite, reševanja in pomoči, ki ob doseganju enakih učinkov najmanj poškodujejo naravno okolje, pri čemer je treba upoštevati, da ima prednost zaščita in reševanje ljudi ter njihovih življenj.

8. Ob velikih požarih v naravi je za operativno vodenje aktivnosti gašenja požara odgovoren vodja intervencije (z operativnim vodstvom) iz vrst gasilcev, ki sodeluje pri gašenju požara. Za izvajanje drugih nalog zaščite, reševanja in pomoči in koordinacijo pomoči (logistična oskrba, pomoč SV, NUS, evakuacija) ter usklajeno usmerjanje in izvajanje intervencije pa so odgovorni poveljniki CZ občin, regij oziroma poveljnik CZRS.
9. Organi, pristojni za izdelavo načrtov zaščite in reševanja na lokalni in regijski ravni zagotovijo, da so prebivalci, ki živijo na območjih ogroženih zaradi požara v naravnem okolju pravočasno in objektivno obveščeni o nevarnostih nastanka požara v naravnem okolju, možnih posledicah, načrtih in ukrepih za zmanjšanje in odpravo posledic požara v naravnem okolju ter o ravnanju prebivalcev ob pojavu požara v naravnem okolju.

3.2. Zamisel izvedbe zaščite in reševanja

Odziv na požar v naravnem okolju je odvisen od velikosti in pričakovanih posledic požara v naravnem okolju. Glede na velikost in potrebne sile za obvladovanje požara v naravnem okolju ločimo:

1. MAJHEN POŽAR – ogenj gori na površini z manjšim do srednje velikim plamenom, pri čemer zgori nekaj kompaktnega organskega goriva. Kontrola požara ni težka, požar se pogasi z manjšimi do srednje velikimi napor. Požar lahko ogroža ali zajame naselja na tem območju, pride lahko do prekinitve komunikacij, motena je lahko oskrba z električno energijo, plinom in vodo.

Požar gasijo razpoložljive gasilske enote v sodelovanju z drugimi silami za ZRP. Če izvajanje nalog ZRP presega obseg gasilske intervencije, se lahko sprejme odločitev o aktiviranju občinskega načrta zaščite in reševanja ob velikem požaru v naravnem okolju (v nadaljnjem besedilu: občinski načrt). Po aktiviranju občinskega načrta vse aktivnosti ZRP vodi in usklajuje občinski poveljnik CZ v sodelovanju z vodjo intervencije.

2. SREDNJE VELIK POŽAR – ogenj gori na površini s srednjim plamenom, pri tem zgori nekaj kompaktnega organskega goriva. Kontrola požara ni težka, požar se pogasi s srednje velikimi napor. Požar lahko ogroža ali zajame naselja na tem območju, pride lahko do prekinitve komunikacij, motena je lahko oskrba z električno energijo, plinom in vodo.

Požar gasijo razpoložljive gasilske enote v občinah v sodelovanju z drugimi silami za ZRP. V primeru požara v več občinah na območju ene regije in ko posamezne občine z lastnimi silami in sredstvi za ZRP ne obvladujejo nastale situacije, se po potrebi vključijo regijske sile in sredstva ZRP. Aktivira se regijski načrt zaščite in reševanja ob velikem požaru v naravnem okolju (v nadaljnjem besedilu: regijski načrt). Po aktiviranju regijskega načrta vse aktivnosti ZRP vodi in usklajuje regijski poveljnik CZ v sodelovanju z vodjo intervencije.

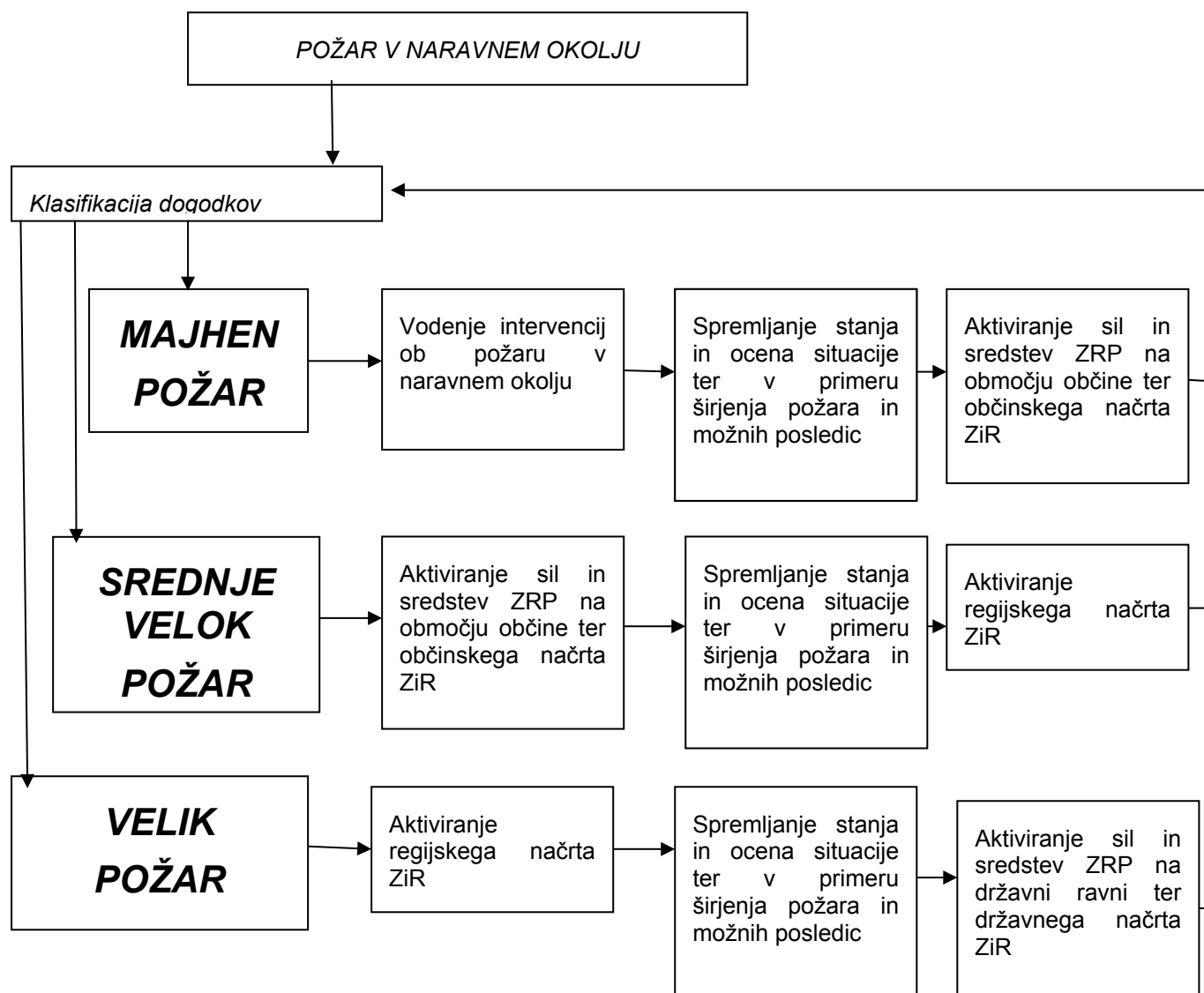
3. VELIK POŽAR – v požaru zgori veliko organskega goriva, kontrola požara je izjemno težka, za gašenje je treba vložiti velike napore in vsa razpoložljiva sredstva. Požar lahko ogroža ali

zajame naselja, pride lahko do prekinitev komunikacij, motena je lahko oskrba z električno energijo, plinom in vodo.

Sem sodi tudi požar v visokogorju in sočasen nastanek grozda požarov v naravnem okolju (več požarov v naravnem okolju na širšem območju), ki jih matične enote ne morejo obvladati. Pri gašenju požara so že uporabljene vse razpoložljive lokalne gasilske enote. Aktiviran je regijski načrt. Poveljnik CZ RS sprejme odločitev o aktiviranju državnega načrta glede na razmere, oceno vodje intervencije in napoved razvoja dogodkov ter trajanje požara in ko je aktiviranih (v požarih in drugih nesrečah) več kot dve tretjini razpoložljivih gasilskih enot v gasilski regiji in je treba aktivirati še dodatne gasilske enote oziroma reševalne službe iz ene ali več regij (v nadaljnjem besedilu: velik požar v naravnem okolju).

Po potrebi se v gašenje požara lahko vključita Policija in Slovenska vojska s svojimi zmogljivostmi (predvsem s helikopterji in letali). Za pomoč pri gašenju požara se lahko zaprosi sosednje države, če z meddržavnimi sporazumi ni drugače določeno.

3.3. Koncept odziva

Slika 5: Koncept odziva ob požaru v naravnem okolju

3.4. Uporaba načrta

Regijski načrt zaščite in reševanja ob velikem požaru v naravnem okolju se aktivira, ko pride do srednjega velikega ali velikega požara v naravnem okolju v katerem koli delu Notranjske in ko lokalne sile ZRP ne obvladujejo situacijo. Aktivira se tudi v primeru grozda požarov v naravnem okolju (sočasnega nastanka več požarov na širšem območju) na območju ene ali več občin oziroma ko je aktiviranih (v požarih ali drugih nesrečah) več kot dve tretjini

razpoložljivih gasilskih enot v občini in je treba aktivirati še dodatne gasilske enote oziroma reševalne službe iz ene ali več občin.

Odločitev o tem sprejme poveljnik CZ za Notranjsko oz. njegov namestnik.

D – 19 Vzorec sklepa o aktiviranju načrta ZiR ob nesreči

4. SILE, SREDSTVA IN VIRI ZA IZVAJANJE NAČRTA

4.1. Pregled organov in organizacij, ki sodelujejo pri izvedbi nalog iz regijske in občinske pristojnost

Organi regije:

- Izpostava URSZR Postojna
- Policijska uprava Ljubljana in Koper
- Zavod za varstvo kulturne dediščine Slovenije, OE Nova Gorica in Ljubljana

P – 40   Seznam delavcev Izpostave URSZR Postojna

4.2. Sile za zaščito, reševanje in pomoč regije

Organi Civilne zaščite:

- poveljnik Civilne zaščite za Notranjsko
- namestnik poveljnika Civilne zaščite za Notranjsko
- Štab Civilne zaščite za Notranjsko

P – 1   Podatki o poveljniku, namestniku poveljnika in članih štaba CZ

Enote in službe Civilne zaščite na nivoju regije:

- enota za varstvo pred neeksplozivnimi ubojnimi sredstvi,
- službe za podporo (ekipa za oskrbo, ekipa za zveze, ekipa za prevoz in ekipa za informacijsko podporo in administrativno delo).
- informacijski center
- logistični center

P – 3   Pregled sil ZRP

Javne službe za ZRP:

- ZGRS Sežana in
- Prostovoljni gasilci,
- JRS (jamarsko reševalna služba).

P – 11   Pregled poklicnih in prostovoljnih gasilskih enot v regiji

Javne službe:

- Elektro Primorska in Ljubljana,
- Cestno podjetje, Dars
- Gozdarji (zavod za gozdove Postojna in Sežana),
- Komunalna in Vodovodna podjetja.

4.3. Materialno-tehnična sredstva

Materialno-tehnična sredstva za izvajanje načrta:

Zajema zaščitno in reševalno opremo ter orodje (sredstva za osebno in skupinsko zaščito, oprema, vozila ter tehnična in druga sredstva, ki jih potrebujejo strokovnjaki, reševalne enote, službe in reševalci).

P – 6   Pregled osebne in skupne opreme ter sredstev pripadnikov enot ZRP

P – 49   Pregled opreme centra »KRAS«, ki se nahaja v regijskem skladišču

D - 807   Projekt protipožarni nadzor v naravi - VIDEOKRAS

4.4. Predvidena finančna sredstva za izvajanje načrta

Finančna sredstva se načrtujejo za:

- stroške operativnega delovanja (povračilo stroškov za aktivirane pripadnike Civilne zaščite in druge sile zaščite, reševanja in pomoči),
- materialne stroške (prevozne stroške in storitve, gorivo, mazivo idr.).

Zagotavljanje finančnih sredstev

Vlada RS zagotavlja finančna sredstva za povračilo stroškov v skladu s določili iz DN ZiR ob velikem požaru v naravnem okolju poglavje 4.3.

Finančna sredstva se načrtujejo za sodelujoče sile zaščite, reševanja in pomoči ter se uporabijo v primeru aktiviranja državnega načrta v skladu z Merili za kritje stroškov intervencije (D-808 Merila za kritje stroškov intervencije).

Intervencijski stroški so stroški neodložljivih nalog zaščite, reševanja in pomoči ter nujnih del, s katerimi se rešujejo in zaščitijo človeška življenja, premoženje in kulturna dediščina ter vzpostavijo osnovni pogoji za življenje na območju, ki ga je prizadela naravna ali druga nesreča.

Med intervencijske stroške ob srednje velikem ali velikem požaru v naravnem okolju lahko štejemo: stroške prevoza, prehrane in namestitve reševalcev oziroma pripadnikov sil za ZRP, stroške nadomestil oziroma refundacije plače in povračil stroškov med opravljanjem nalog ZRP, stroške goriva in maziva, stroške poškodovane in uničene opreme ter nujnih popravil itn. Intervencijski stroški se izkazujejo za čas trajanja intervencije. Stroški se prikazujejo in dokazujejo na podlagi dokumenta, ki dokazuje nujnost izvedbe aktivnosti (odredba pristojnega poveljnika CZ) ter ustreznih listin o izvedenem plačilnem prometu (računi), kar je treba dokazovati v postopku dodelitve sredstev državnega proračuna.

Stroške intervencije, ki izhajajo iz nalog gasilstva se krijejo na podlagi Merili za kritje stroškov intervencije (glej D-808). Stroški intervencije se krijejo iz proračuna RS, če je bila intervencija

izvršena na podlagi aktiviranja načrta zaščite in reševanja ob srednje velikem ali velikem požaru v naravnem okolju.

Stroški intervencije drugih enot, služb, društev in organizacij, ki opravljajo naloge zaščite, reševanja in pomoči, se krijejo skladno s sklenjenimi pogodbami in s pravili državnih pomoči.

<i>D – 1 Načrtovana finančna sredstva za izvajanje načrta ZiR</i>
<i>D – 13 Vzorec obrazca za povrnitev stroškov občinam ob nesreči</i>
<i>D – 808 Merila za kritje stroškov intervencije</i>

5. OPAZOVANJE, OBVEŠČANJE IN ALARMIRANJE

5.1. Opazovanje in obveščanje

Vsakdo, ki opazi ali izve za požar v naravi, mora o tem takoj obvestiti pristojni center za obveščanje na telefonsko številko 112.

Občine morajo ob veliki in zelo veliki požarni ogroženosti na svojem območju organizirajo opazovanje in obveščanje o nevarnosti požarov. Pri obveščanju sodelujejo ReCO, lastniki oziroma upravljavci gozdov in drugih zemljišč, inšpektorji varstva pred naravnimi in drugimi nesrečami, kmetijski in gozdarski inšpektorji, delavci Zavoda za gozdove Slovenije- Območna enota Sežana in Postojna, kmetijci, gasilci, policija in pripadniki civilne zaščite.

V sistem opazovanja in obveščanja sta vključena letalska kluba Postojna in Sežana, ki opravljajo letalske opazovalne prelete ob povečani stopnji požarne ogroženosti in sporočajo v ReCO Postojna zaznambe s terena.

V sistem opazovanja in obveščanja so lahko vključeni tudi radioamaterji in lastniki posameznih CB-postaj ter druga društva in posamezniki.

<i>P – 807 Projekt protipožarni nadzor v naravi-VIDEOKRAS</i>

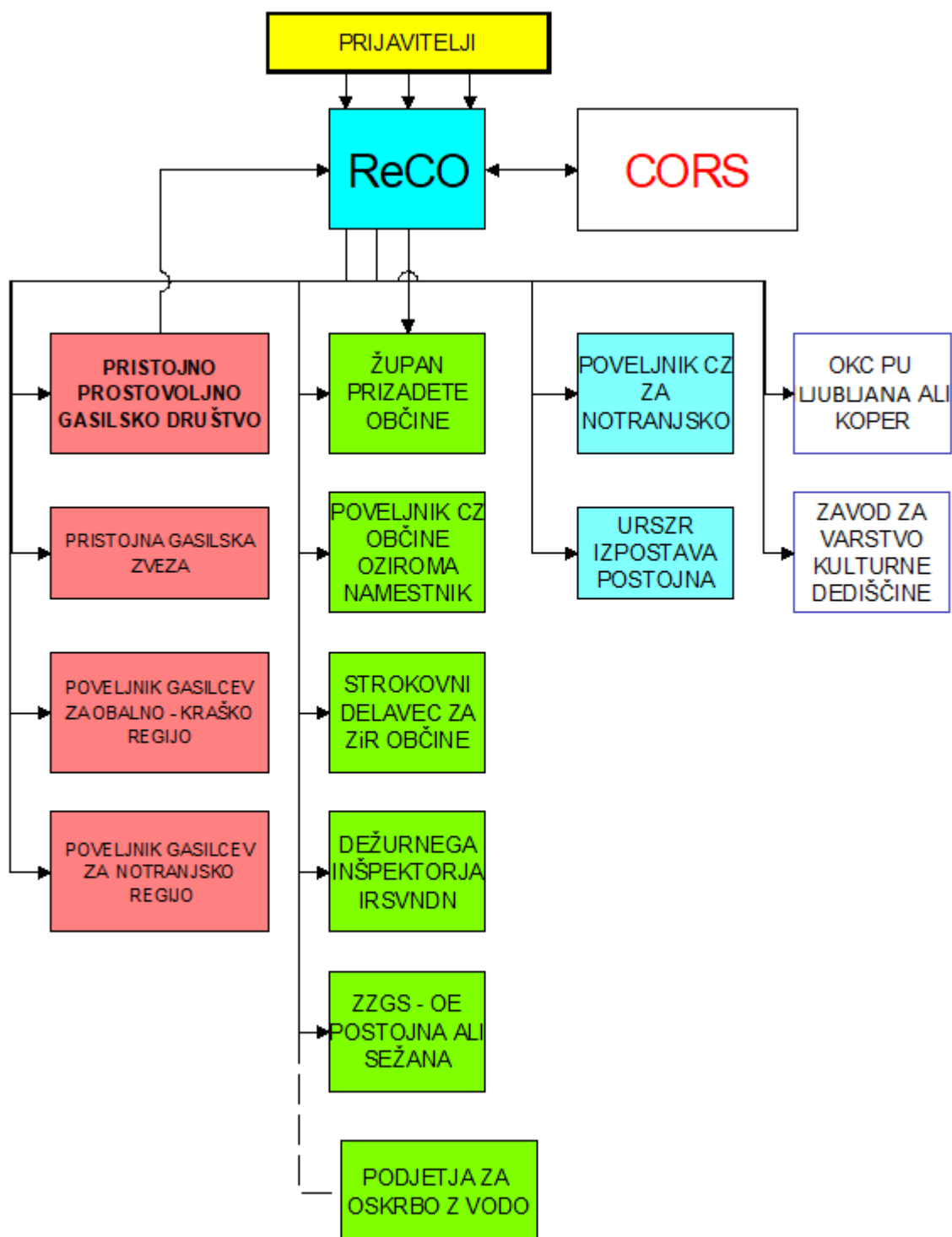
5.2. Obveščanje pristojnih organov in služb

Ob velikem požaru v Notranjski ReCO obvešča (pristojni organ ali službo glede na lokacijo požara):

- Pristojno PGD,
- Župana občine, kjer je območje požara,
- Poveljnika CZ pristojne občine,
- Pristojnega poveljnika OGZ,
- Poveljnika gasilcev Notranjske ali Obalno – Kraške regije

- Poveljnika Civilne zaščite za Notranjsko,
- Izpostavo URSZR – Postojna (odgovorne delavce),
- OKC PU Ljubljana ali Koper,
- Zavod za gozdove – OE Postojna ali Sežana,
- Pristojno inšpekcijsko službo,
- CORS,
- Elektro Primorske ali ELES (po potrebi za izklop elektrike preko CORS)
- Podjetja, ki so zadolžena za oskrbo z vodo na določenem območju (Kraški vodovod - Sežana, Kovod - Postojna itd..) in
- Zavod za varstvo kulturne dediščine Slovenije, OE Nova Gorica ali Ljubljana,
- Nadzorni center DARS (ko je požar ob avtocesti),
- Slovenske železnice (ko je požar ob železnici).

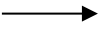
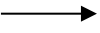
Slika 6: Posredovanje podatkov ob požaru zelo velikih razsežnosti

5.3. Sodelovanje sil za zaščito in reševanje na območjih, kjer se požar lahko razširi na območje druge Izpostave URSZR (Koper in Nova Gorica)

V primeru, da nastane velik požar v naravnem okolju na mejnem območju, iz katerega se lahko razširi na območje druge Izpostave URSZR (v našem primeru Koper ali Nova Gorica) operativec obvesti sosednji ReCO.

V kolikor vodi intervencije oceni, da se bo požar širil proti območju sosednje Izpostave lahko predlaga, da se aktivirajo mejna društva iz sosednje Izpostave.

Sosednji ReCO je potrebno takoj obvestiti v primeru, če izbruhne **večji požar v naravi** na naslednjih območjih:

- **V občini Komen** in sicer severno od lokalne ceste Štanjel – Komen – Brestovica pri Komnu se obvesti ReCO Nova Gorica.
- **V občini Hrpelje – Kozina** in sicer na Petrinjskem krasu, Podgorskem krasu ter pobočju Slavnika se obvesti ReCO Koper.

5.4. Obveščanje prebivalcev na prizadetem območju

Ob večjem požaru prebivalce na prizadetem območju obvešča: pristojni Poveljnik CZ, župan ali druga pooblaščen oseba. Obvestilo pripravi občinska Služba za ZRP skupaj z vodjo intervencije in pristojnim poveljnikom CZ. Obvestilo se posreduje po radiu, televiziji oziroma na drug predviden način.

5.5. Obveščanje širše javnosti

Za obveščanje širše javnosti o izvajanju nalog zaščite, reševanja in pomoči iz regijske pristojnosti je odgovoren poveljnik CZ za Notranjsko oziroma član regijskega štaba, ki je odgovoren za stike z javnostjo, če ga poveljnik pooblasti. Za obveščanje se lahko organizira:

- novinarske konference,
- pripravlja skupna sporočila za javnost.

Obveščanje javnosti ob nesrečah poteka v medijih, ki so po zakonu o medijih dolžni na zahtevo državnih organov ter javnih podjetij in zavodov brez odlašanja brezplačno objaviti nujna sporočila v zvezi z resno ogroženostjo življenja, zdravja ali premoženja ljudi, kulturne in naravne dediščine ter varnosti države. V takih primerih so za takojšnje posredovanje sporočil za javnost pristojni:

- Radio 94,
- Radio Koper,

- Radio Slovenija - I. in II. program,
- Televizija Slovenija - I. in II. program in
- Slovenska tiskovna agencija.

5.6. Alarmiranje

V primeru, da se požar v naravnem okolju nevarno približuje naselju in je potrebno takoj začeti z izvajanjem določenih zaščitnih ukrepov se ogrožene prebivalce opozori na nevarnost z alarmiranjem. Alarmiranje se lahko uporabi tudi za opozorilo na nevarnost približevanja požara gasilcem, ki gasijo požar (sprememba smeri).

Alarmiranje izvede ReCO na zahtevo vodje intervencije, poveljnika CZ občine oziroma župana.

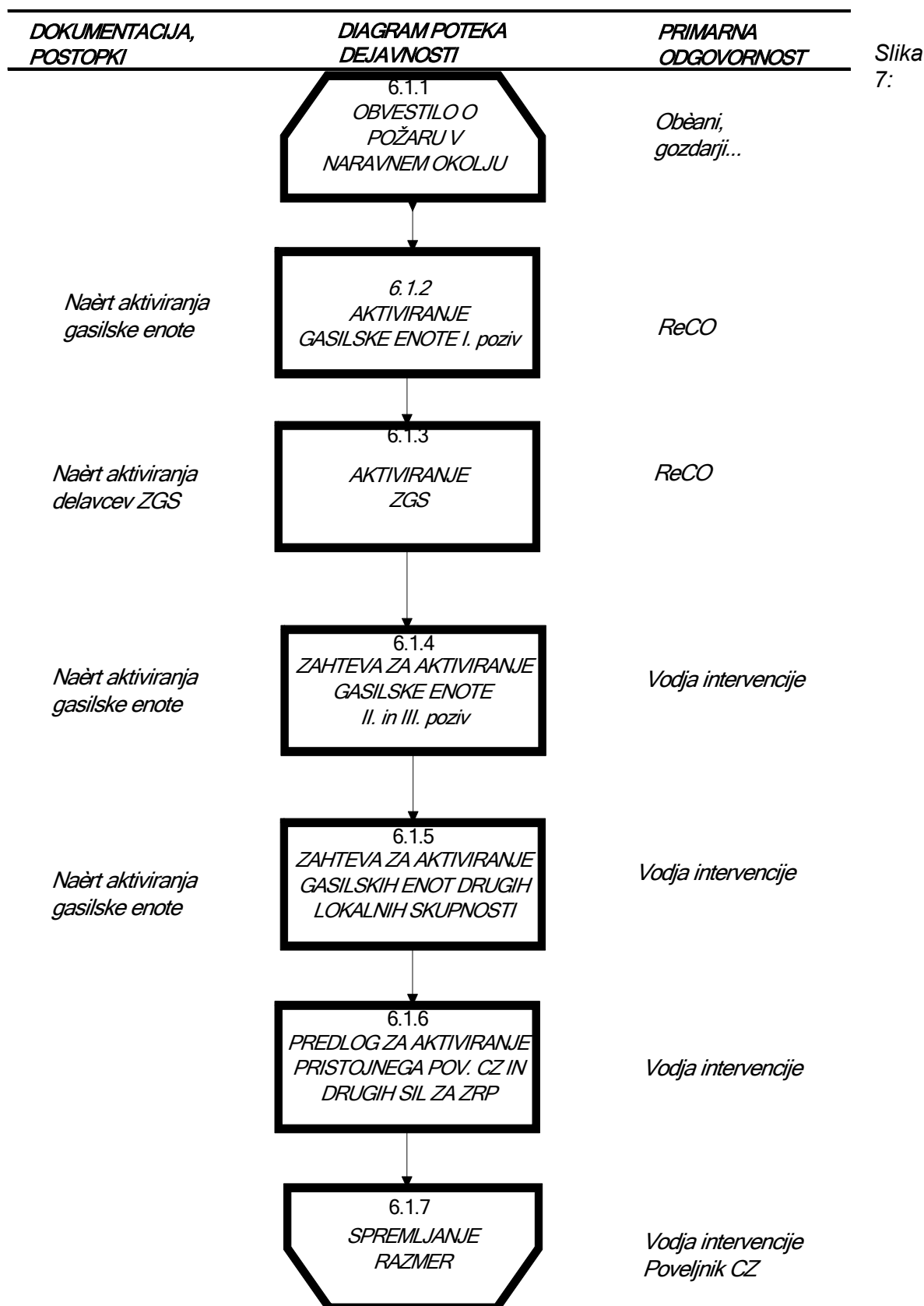
Regijski center za obveščanje mora takoj po znakih »opozorilo na nevarnost« ali »neposredna nevarnost« posredovati obvestilo po radiu, televiziji oziroma na drug predviden način, o vrsti nevarnosti in posredovati napotke za ravnanje. Podrobneje se postopek **alarmiranja razdeli v občinskih načrtih ZRP**.

Postopki glede proženja siren, priprave in posredovanja informacij o nevarnosti (po proženju siren) in o napotkih za osebno in vzajemno zaščito se predvidijo v navodilu za delo v centrih za obveščanje.

V primeru, da se požar širi na območje druge občine znotraj območja izpostave URSZR, ReCO postopa v skladu z načrtom alarmiranja, če pa se **požar širi na območje druge regije** (pokriva jo drugi ReCO), ReCO Postojna o tem takoj obvesti pristojni ReCO, ki se poveže z vodjem intervencije in ukrepa v skladu z navodili vodje intervencije.

6. AKTIVIRANJE SIL IN SREDSTEV

6.1. Aktiviranje gasilskih enot in drugih sil za ZRP

Aktiviranje gasilskih enot in sil ZRP

Obvestilo o požaru lahko sprejme ReCO, OKC ali PGD neposredno od prijavitelja. Takoj ko ReCO prejme obvestilo o požaru, aktivira po načrtu določeno operativno enoto, ki o izvozu obvesti ReCO.

Na podlagi opisa situacije, ki jo poda vodja intervencije in njegovega zahtevka, dežurni v ReCO izvede potrebno dodatno aktiviranje operativnih gasilskih enot oziroma drugih sestavov, ki se neposredno vključujejo v gašenje oziroma ZRP.

Če je nastal požar v naravnem okolju na območju, kjer so neeksplozirana ubojna sredstva (NUS) aktivira ReCO poleg gasilcev tudi regijskega pripadnika enote za varstvo pred NUS. ReCO je dolžan aktivirati pripadnika enote za varstvo pred NUS na osnovi preverjene lokacije požara in na osnovi regijskih kart s pregledom možnih nahajališč NUS, ki so izdelane za vsako regijo in občino posebej.

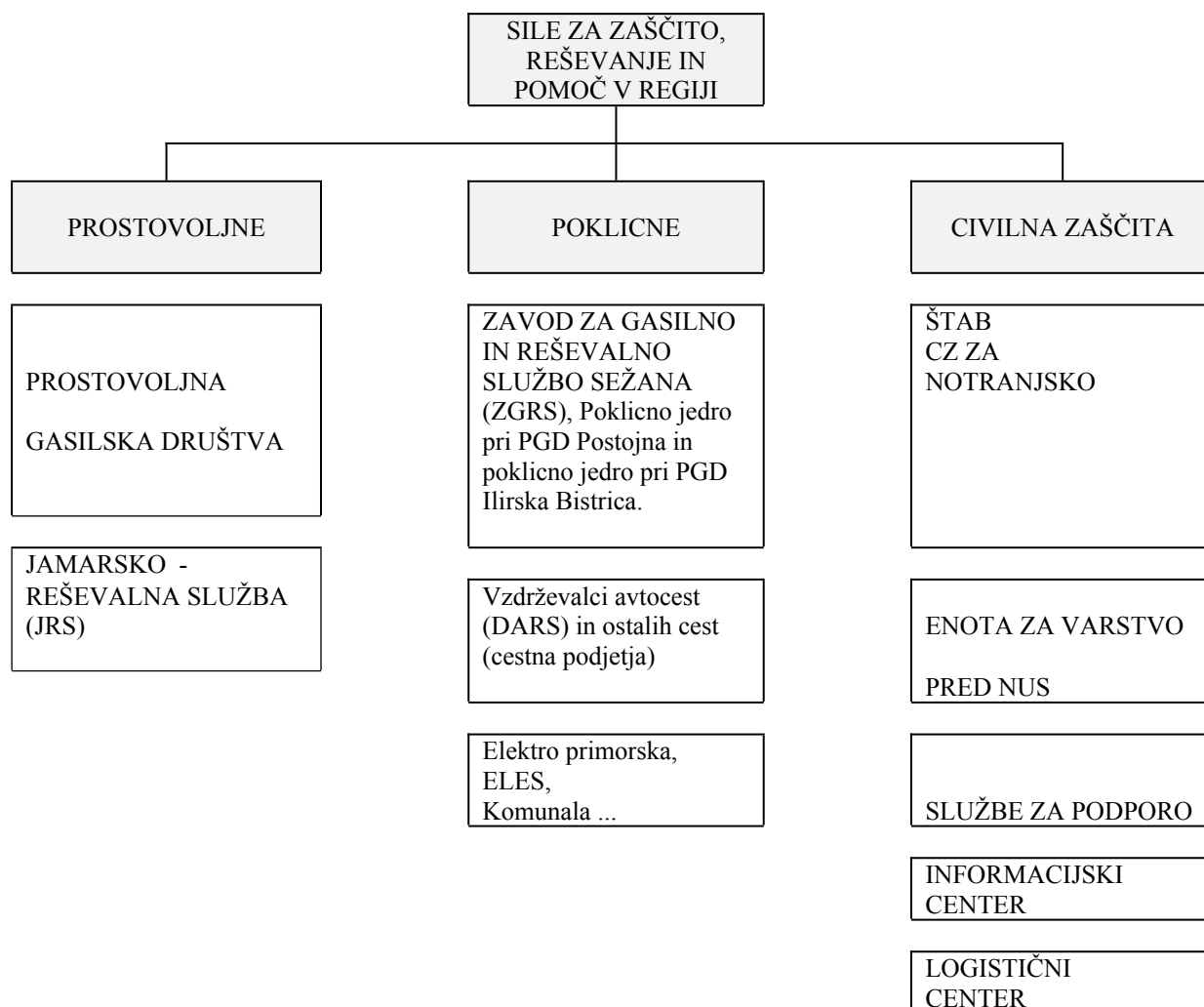
Ob velikem požaru v naravnem okolju se na zahtevo vodje intervencije, ob posvetovanju z občinskim gasilskim poveljnikom, regijskim gasilskim poveljnikom in regijskim poveljnikom CZ ali poveljnikom CZ RS aktivira regijski ali Državni načrt zaščite in reševanja ob velikem požaru v naravnem okolju. Če je treba aktivirati poleg gasilskih tudi druge reševalne enote in službe oziroma, če je treba aktivirati enote iz sosednjih regij, ki so predvidene za pomoč ob požaru v naravnem okolju, se aktivira Državni načrt zaščite in reševanja ob velikem požaru v naravnem okolju.

Ob aktiviranju regijskega načrta zaščite in reševanja se aktivira tudi poveljnik GZS, ki preko regijskih gasilskih poveljnikov koordinira pomoč gasilskih enot iz drugih občin in regij. Enote, po odločitvi občinskih gasilskih poveljnikov in poveljnikov gasilskih zvez, aktivira pristojni ReCO. Skladno z načrtom za pomoč pri gašenju velikih požarov v naravnem okolju se aktivirajo gasilci, ki pripadajo določeni gasilski enoti, vključeni v načrt.

Logistično podpora gasilcem ob velikem požaru v naravnem okolju, ko se aktivira regijski načrt ZRP ob velikem požaru v naravnem okolju, prevzame regija v sodelovanju z občinami na območju požara.

Logistična podpora obsega prehrano, vodo, gorivo in podobno.

6.2. Aktiviranje regijskih sil za ZRP ob velikem požaru.

Slika 8: Pregled sil za zaščito, reševanje in pomoč v regiji

Regijske sile za zaščito, reševanje in pomoč, ki odidejo na prizadeto območje, se zberejo na svojih zbirališčih od koder se napotijo na sprejemno mesto, ki ga določi vodja intervencije oziroma operativno vodstvo za vodenje intervencij v zahodnem dele Slovenije oziroma v logističnem centru Kras v Postojni.

D – 14 Vzorec odredbe o aktiviranju sil za zaščito, reševanje in pomoč

D – 15 Vzorec delovnega naloga

P – 5 Seznam zbirališč sil ZRP

6.3. Zagotavljanje pomoči v materialnih in finančnih sredstvih

Materialna pomoč države ob velikih požarih v naravi lahko obsega:

- posredovanje pri zagotavljanju specialne opreme, ki je na prizadetem območju ni mogoče dobiti (specialna gasilska oprema, gasilna sredstva, gradbena mehanizacija, električni agregati in podobno),
- pomoč v zaščitni in reševalni opremi,
- pomoč v sredstvih za začasno nastanitev ljudi,
- pomoč v finančnih sredstvih,
- pomoč z opremo »KRAS«, ki se nahaja v regijskem LC v Postojni.

O uporabi materialnih sredstev iz državnih rezerv za pomoč prizadetim ob velikih požarih v naravi odloča Vlada RS, v nujnih primerih pa tudi poveljnik CZ RS ali njegov namestnik.

6.4. Mednarodno sodelovanje v obmejnem območju

V primeru velikih požarov v naravi s čezmejnimi vplivi poteka sodelovanje s Hrvaško na podlagi meddržavnega sporazuma o medsebojnem sodelovanju pri naravnih in drugih nesrečah. Za sodelovanje v primeru velikih požarov v naravi v obmejnih območjih z Republiko Italijo je že sklenjen ustrezeni protokol o Medsebojni pomoč pri obveščanju o požarih, gašenju požarov, vodenju in vključevanju v intervencije med RS in Furlanijo Julijsko Krajino.

Medsebojna obvestila o požaru morajo vsebovati podatke o:

- kraju in času,
- obsegu in posledicah,
- sprejetih zaščitnih ukrepov za zmanjšanje in odpravo posledic požara.

Podatke si države posredujejo na predpisanem obrazcu. Kontaktne točke v RS so CORS in regijski centri za obveščanje v obmejnem območju. Kontaktna točka v Republiki Italiji je tudi Center za obveščanje v Palmanovi.

Pomoč v silah in sredstvih druge države lahko nudijo na podlagi pisnega zaprosila na predpisanih obrazcih oziroma po predhodnem soglasju Poveljnika CZ RS.

Za mednarodno pomoč (npr. letal in helikopterjev za gašenje požarov), Republiko Hrvaško oziroma Republiko Italijo zaprosi Vlada RS oziroma Poveljnik CZ RS, če ni drugače določeno z meddržavnim sporazumom oziroma protokolom o medsebojnem sodelovanju.

7. UPRAVLJANJE IN VODENJE

7.1. Organi in njihove naloge

Posamezni organi vodenja na regijski ravni imajo ob velikem požaru v naravnem okolju naslednje naloge:

Izpostava Uprave Republike Slovenije za zaščito in reševanje - Postojna

- opravlja upravne in strokovne naloge zaščite, reševanja in pomoči iz svoje pristojnosti,
- spremlja nevarnosti,
- organizira komunikacijski sistem za delovanje regijskih sil za zaščito, reševanje in pomoč,
- zagotavlja informacijsko podporo organom vodenja na regijski ravni,
- zagotavlja pogoje za delo Štaba Civilne zaščite za Notranjsko,
- izdeluje ocene ogroženosti in načrtuje ukrepe za preprečevanje ter zmanjšanje posledic (v sodelovanju z drugimi ministrstvi),
- organizira delo in zagotavlja pogoje za delo regijskih komisij za ocenjevanje škode,
- zagotavlja logistično podporo pri delovanju regijskih sil in
- opravlja druge naloge iz svoje pristojnosti

D - 2 Načrt URSZR/regije/občine za zagotovitev prostorskih in drugih pogojev za delo poveljnika CZ in Štaba CZ

Poveljnik oz. namestnik Civilne zaščite za Notranjsko:

- vodi operativno-strokovno delo pripadnikov Civilne zaščite in drugih sil za zaščito, reševanje in pomoč iz regijske pristojnosti,
- obvešča Poveljnika CZ RS o posledicah in stanju na prizadetem območju ter daje mnenja in predloge v zvezi z zaščito, reševanjem, pomočjo ter odpravljanjem posledic nesreče,
- pripravi končno poročilo o nesreči ter ga pošilja v sprejem Poveljniku CZ RS
- skrbi za povezano in usklajeno delovanje vseh sil za zaščito, reševanje in pomoč ob nesreči,
- določa vodje intervencije,
- opravlja druge naloge iz svoje pristojnosti.

Štab Civilne zaščite za Notranjsko:

- zagotavlja strokovno pomoč pri vodenju zaščitnih in reševalnih akcij ob nesreči,
- opravlja strokovno-operativne naloge zaščite, reševanja in pomoči ob nesreči,
- zagotavlja informacijsko podporo štabom Civilne zaščite občin,
- v primeru aktiviranja državnega ali regijskega načrta, organizira zagotavljanje logistične podpore vsem silam za zaščito, reševanje in pomoč, ki sodelujejo na intervenciji,
- opravlja administrativne in finančne zadeve,

- opravlja druge naloge iz svoje pristojnosti.

Enote in službe Civilne zaščite

- zagotavlja strokovno pomoč pri izvajanju aktivnosti zaščite in reševanja,
- izvajanje podpore za delovanje štaba,
- izvajanje logistične podpore,
- izvajanje drugih aktivnosti iz območja svoje pristojnosti.

Policijska Uprava Ljubljana in Koper

- varuje življenje ljudi, premoženje ter vzdržuje javni red na prizadetem območju,
- varuje določene osebe, objekte, organe in okoliše,
- nadzira in ureja promet v skladu z določenim prometnim režimom in omogoča interveniranje silam za zaščito, reševanje in pomoč,
- sprejema ukrepe za ustrezno varovanje državne meje in opravlja mejno kontrolo ter policijske naloge v zvezi s tujci v skladu z razmerami,
- preprečuje, odkriva in preiskuje kazniva dejanja in prekrške, odkriva in prijema storilce kaznivih dejanj in prekrškov, druge iskane osebe ter jih izroča pristojnim organom,
- sodeluje pri izvajanju humanitarnih, oskrbovalnih, izvidniških in drugih nalog,
- vzpostavlja komunikacijsko-informacijsko povezavo z drugimi državnimi organi,
- po potrebi organizira mobilni komunikacijski center,
- sodeluje pri identifikaciji žrtev,
- opravlja druge naloge iz svoje pristojnosti.

<i>D - 22</i>	<i>Načrt dejavnosti Policijske uprave Koper in Postojna</i>

Inšpektorat Republike Slovenije pred naravnimi in drugimi nesrečami - Izpostava Postojna

- izvaja inšpekcijski nadzor,
- opravlja druge naloge iz svoje pristojnosti.

Javna zdravstvena služba

- zagotavlja nujno medicinsko pomoč, reševalno službo in zdravstveno varstvo ob posebnih pogojih ter pri reševanju v primeru nesreč,

- nujna medicinska pomoč se zagotavlja v okviru mreže službe nujne medicinske pomoči ter Centralne urgentne službe,
- javno zdravstveno službo zagotavljajo zdravstveni domovi z svojimi zdravstvenimi postajami:
  - Zdravstveni dom dr. Franca Ambrožiča Postojna, Zdravstveni dom Ilirska Bistrica, Zdravstveni dom Sežana ter Zdravstveni dom Cerknica
- opravlja druge naloge iz svoje pristojnosti.

Zavod za gozdove Slovenije, Območna enota Sežana in Postojna

- priprava topografskih kart območja, ki ga je prizadel požar,
- zagotavlja karto protipožarnih presek, gozdnih poti in protipožarnih objektov,
- nudi strokovno podporo in pomoč poveljniškemu mestu,
- aktivira svoje revirne gozdarje za potrebe izvajanja nalog,
- opravlja druge naloge iz svoje pristojnosti.

Elektro Primorska, Elektro Ljubljana in ELES

- izklopi elektriko iz omrežja,
- zagotavlja nemoteno oskrbo z električno energijo,
- opravlja druge naloge iz svoje pristojnosti.

<i>D - 804   Protokol izklapljanja in vklapljanja daljnovodov ob velikem požaru v naravnem okolju</i>

DARS

- skrbi za nemoteno pretočnost prometa na avtocesti,
- preko portalov obvešča voznike na avtocesti o izrednem dogodku, nevarnosti, ali opozarja na pazljivost,
- omejuje najvišje dovoljene hitrosti na območju dogodka,
- opravlja druge naloge iz svoje pristojnosti.

Pristojno cestno podjetje

- skrbi za nemoteno pretočnost prometa na cesti,
- s cestno signalizacijo obvešča voznike o izrednem dogodku, nevarnosti, ali opozarja na pazljivost,

- omejuje najvišje dovoljene hitrosti na območju dogodka,
- opravlja druge naloge iz svoje pristojnosti

Podjetja, ki so zadolžena za oskrbo z vodo na določenem območju

- vzdržujemo objektov in opremo javnega hidrantnega omrežja za zagotavljanje požarne vode,
- posredovanje podatkov o sistemu vodo oskrbe na ogroženih območjih, položaju hidrantov, vodostaju hranilnikov vode,
- zagotavljanje zadostnega pretoka vode na dogovorjenih mestih za odvzem požarne vode,
- sodelovanje pri načrtovanju odvzema vode iz omrežja.

Zavod za varstvo kulturne dediščine, OE Nova Gorica ali Ljubljana

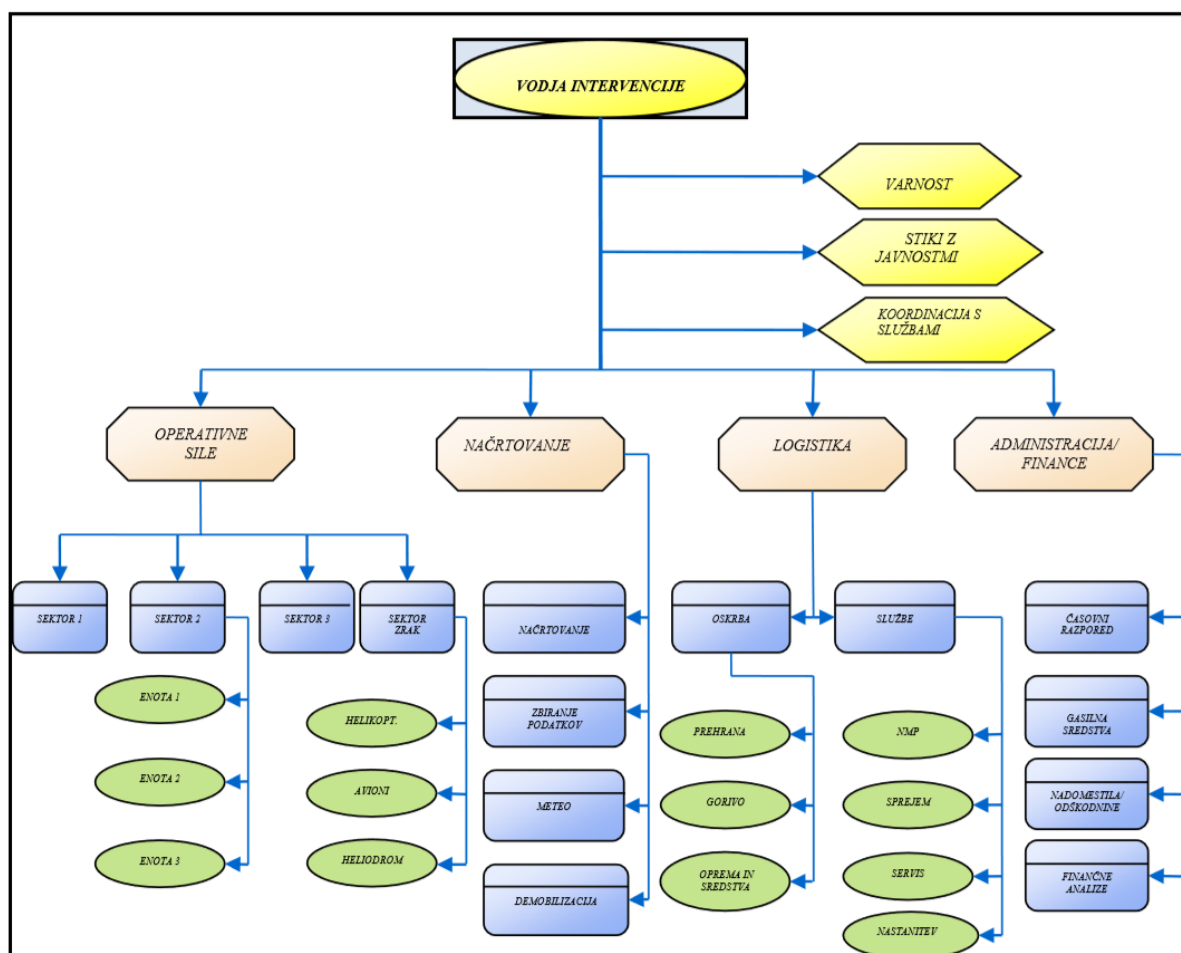
- zagotavlja podatke o nepremični kulturni dediščini na požarno ogroženem območju,
- sodeluje pri organiziranju in usmerjanju aktivnosti za takojšnjo in urgentno zaščito in reševanje najbolj ogrožene kulturne dediščine v času trajanja nesreče,
- vključuje se v sistem varstva dediščine v primeru oboroženega spopada in varstva pred naravnimi in drugimi nesrečami,
- pripravlja oceno ogroženosti nepremične dediščine v primeru naravnih nesreč in drugih izrednih razmer,
- vzpostavlja dodatne režime varstva, ki predpisuje ohranjanje varovanih vrednot,
- nudi strokovno pomoč upravljavcem pri pripravi načrtov upravljanja, ki med drugim vsebujejo tudi določbe o ukrepih za varstvo pred naravnimi in drugimi nesrečami,
- opravlja druge naloge iz svoje pristojnosti.

7.2. Operativno vodenje

Vodenje intervencije ob požaru v naravnem okolju opravljajo poveljniki oziroma vodje gasilskih enot.

Najprej prevzame vodenje intervencije vodja gasilske enote, ki prva prispe na kraj požara. Ko je vključeno v intervencijo več gasilskih društev prevzame vodenje poveljnik občinskega poveljstva. Le ta strokovno sodeluje s poveljnikom CZ občine. Poveljnik gasilske zveze pa lahko prevzame vodenje intervencije, ko pri gašenju požara sodelujejo gasilske enote ali druge reševalne enote iz sosednjih občin. Poveljnik gasilcev pristojne regije pa lahko prevzame vodenje intervencije, ko pri gašenju sodelujejo gasilske enote iz celotne regije.

Za vodenje in usklajevanje intervencije ob srednje velikem in velikem požaru v naravnem okolju se aktivira eno od dveh operativnih poveljstev za pomoč vodji intervencije. Objekte, v katerih deluje operativno vodstvo intervencije, določijo občine v svojih načrtih zaščite in reševanja ob požaru v naravnem okolju. Shema operativnega poveljstva za pomoč vodji intervencije je razvidna iz slike 2.

Slika 9: Operativno poveljstvo za pomoč vodji intervencije

Gasilski poveljnik regije spremlja stanje, sodeluje in usmerja vodenje intervencije ob velikem požaru v naravnem okolju na območju regije. Sodeluje s poveljnikom CZ regije predvsem koordinira pomoč regijskih enot CZ ter drugih sil in sredstev za zaščito, reševanje in pomoč pri gašenju (predvsem enot NUS). Regijski poveljnik CZ zagotavlja, v sodelovanju z občinskimi poveljniki CZ, logistično podporo gasilskim enotam (hrana, voda, gorivo, nastanitev in podobno).

Operativno strokovno vodenje gasilskih intervencij je v pristojnosti gasilskih poveljnikov. Vodja gasilske intervencije samostojno vodi gasilsko intervencijo.

Le ta strokovno sodeluje s poveljnikom CZ občine. Poveljnik gasilcev za Notranjsko ali Obalno – Kraško regijo pa lahko prevzame vodenje intervencije, ko pri gašenju požara sodelujejo gasilske enote ali druge reševalne enote iz cele regije.

Za vodenje in usklajevanje velikih intervencij se oblikuje štab za pomoč vodji intervencije ali operativno poveljstvo. Poveljnik gasilcev za Notranjsko ali Obalno – Kraško regijo spremlja skupaj s članom ReŠCZ za Notranjsko za požarno varstvo stanje, sodelujeta in usmerjata vodenje intervencije ob velikih požarih v naravi na območju regije. S poveljnikom CZ regije sodelujeta in koordinirata pomoč regijskih enot CZ ter drugih sil ZRP pri gašenju (predvsem enot NUS).

P – 55 Seznam lokacij za operativno poveljstvo ob velikih nesrečah v občinah

Štab Civilne zaščite za Notranjsko ob velikem požaru organizira svoje delo na obstoječem sedežu, ki je v prostorih Izpostave URSZR - Postojna ali neposredno na prizadetem območju.

Pri tem sodelujejo člani štaba, delavci Izpostave URSZR - Postojna, ter ostale strokovne skupine in službe ostalih ministrstev po svojih pristojnostih.

7.3. Organizacija zvez

Za vzpostavitev radijske zveze(ZARE) za povezavo med organi vodenja v Notranjski regije se uporabljajo:

- CH 02 Pregarje
- CH 05 Pečna reber
- CH 24 Židovnik
- CH 26 Nanos
- CH 27 Slivnica
- CH 28 Artviže

kar je odvisno od kraja ukrepanja in slišnosti signala v Notranjski regiji.

D - 4 Načrt zagotavljanja zvez ob nesreči

Radijske zveze med reševalci na kraju nesreče za potrebe operative se uporabljajo načeloma za območje:

- Kraške gasilske zveze (ZGRS) – K39
- GZ Postojna - K41
- GZ Ilirska Bistrica - K42

- GZ Cerknica - K43
- GZ Loška dolina – K44

(v kolikor ReCO ne določi drugi kanala ob aktiviranju) kanalu sistema zvez ZARE, za vsak dodatni SI kanal je potrebno dobiti odobritev od ReCO.

V primeru, da je zaradi razgibanosti terena moteno komuniciranje med operativnim poveljstvom in enotami na terenu v simpleks omrežju (SI kanal), se lahko na teren dostavi **mobilni repetitor** in uredi na terenu komuniciranje preko mobilnega repetitorja. Zahtevo za mobilni repetitor lahko poda vodja intervencije preko ReCO na URSZR.

Radijska imena uporabnikov:

Občinske službe za ZiR	Radijski imenik sistema ZARE
ZGRS	centrala – dežurni
Poveljnik PGD	odprto poimenovanje
PGD	Načrt alarmiranja pristojne GE s klicno številko radijske postaje po imenih društev in funkcijah, po potrebi tudi po osebnih imenih, nazivih ali številkah avtomobilov
ostali	poimenovanje po imenih organizacij in funkcijah, po potrebi tudi po osebnih imenih

V času uporabe radijskih postaj v sistemu ZA-RE ob nesrečah je potrebno upoštevati sledeče:

- Vzpostaviti zvezo z ReCO Postojna,
- Zahtevati prost delovni kanal, po katerem bodo potekale zveze,
- Držati se identifikacijskih nazivov enot (v kolikor je to v naprej določeno), V kolikor posamezne enote nimajo posebnih nazivov se uporabljajo uradni nazivi društev ali organizacij.
- Po končani akciji ponovno obvestiti center o koncu aktivnosti.

D – 806 Usmeritve za rabo letalskih frekvenc

8. UKREPI IN NALOGE ZAŠČITE, REŠEVANJA IN POMOČI

8.1. Ukrepi zaščite in reševanja

Prostorski, gradbeni in drugi tehnični ukrepi

Upravljalci gozdov in drugih zemljišč, občine ter organizacije, ki gospodarijo s cestno, železniško, elektroenergetsko in drugo infrastrukturo, izvajajo naslednje ukrepe:

- gradnja in vzdrževanje protipožarnih komunikacij v gozdu in gozdnem prostoru (cest, presek, poti, zidov itn.),
- čiščenje požarnovarnostnih pasov in gradnja požarnih zidov ob železniških progah,
- graditev in vzdrževanje protipožarnih presekov, vodnih jarkov in drugih tehničnih objektov,
- vzdrževanje požarnovarnostnih pasov med objekti in gozdom,
- urejanje vodnih zajetij,
- organiziranje opazovanja in obveščanja o nevarnosti požarov.

Ko požar v naravnem okolju zajame oziroma ogroža območje, kjer potekajo daljnovodi, operater v ReCO v sodelovanju s CORS posreduje prisotnemu sistemskemu operaterju električne energije oziroma pristojnemu distribucijskemu podjetju zahtevo vodje intervencije po izklopu daljnovodov. Vodja intervencije pri odločitvi za izklop daljnovoda upošteva pomen posameznega daljnovoda za neprekinjeno oskrbo z električno energijo.

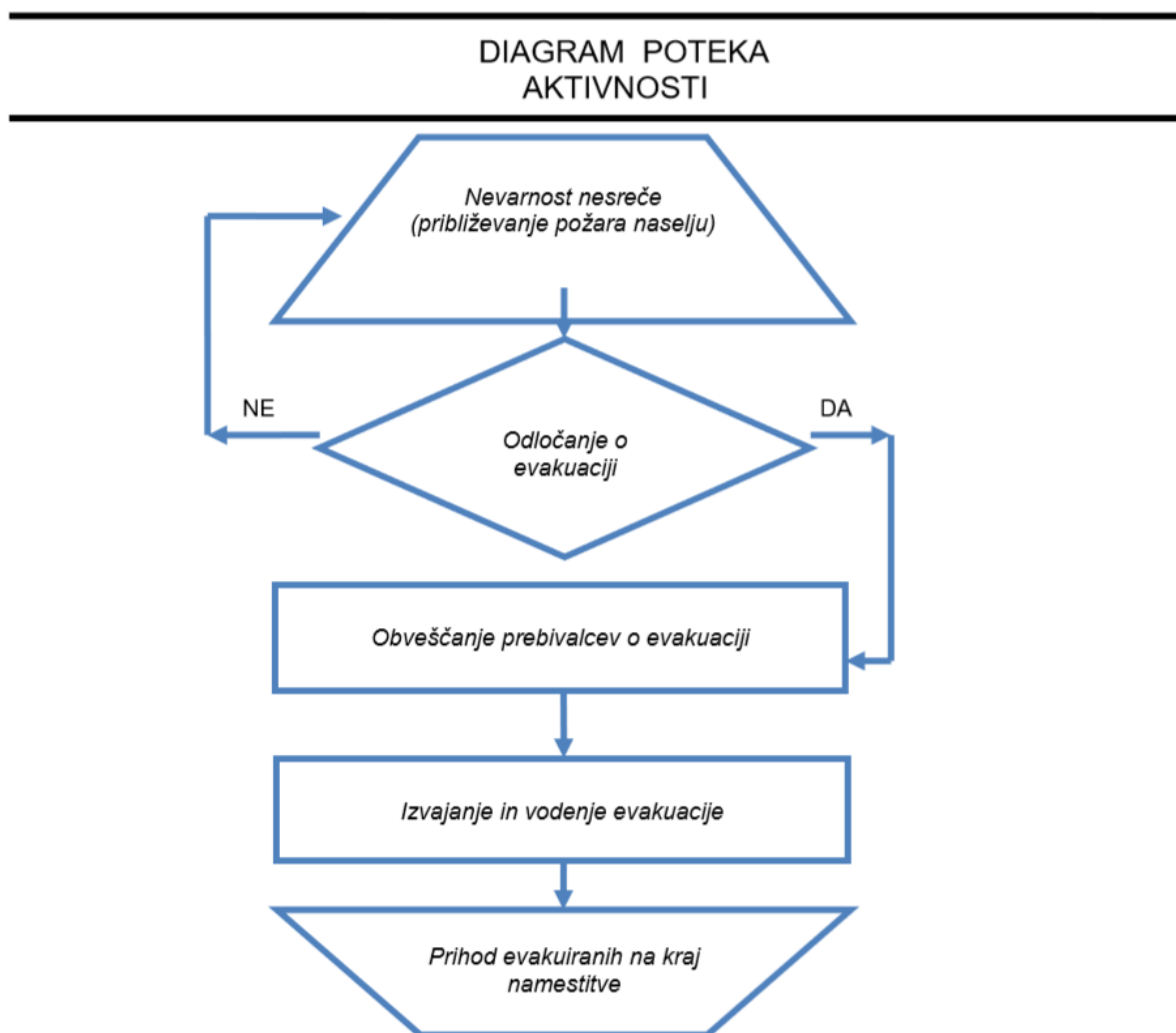
Ob požaru v naravnem okolju naloge zapore cest in zagotovitev obvozov izvedejo podjetja oziroma službe, zadolžene za vzdrževanje cest. Policija izvaja nadzor in urejanje prometa na območju požara v naravnem okolju.

Slovenska vojska z inženirskimi zmogljivostmi po potrebi sodeluje pri izvajanju interventnih del z gradbeno mehanizacijo, prevozi oseb in materiala.

<i>D -10   Gozdnogospodarski načrt gozdnogospodarskega območja Postojna in Sežana</i>

Evakuacija

Ob velikem požaru v naravnem okolju se evakuacija izvaja, če so zaradi požara ogrožena življenja ljudi in živali, premoženje ter kulturna dediščina. Evakuacija je organiziran umik prebivalcev z ogroženega na varnejše območje in se izvaja, če ni mogoče z drugimi ukrepi zagotoviti njihove varnosti.

Evakuacijo lahko odredijo vlada ali župan ogrožene občine in v nujnih primerih vodja intervencije ali pristojni poveljnik CZ.

Evakuacija se izvede, preden se ogenj približa naseljem. Evakuacija lahko obsega tudi nujno preselitev živali, kulturne dediščine in dobrin, ki so nujne za življenje.

Evakuacijo načrtujejo in organizirajo občine skladno s svojimi načrti zaščite in reševanja. Evakuacijo izvajajo podjetja, zavodi in druge organizacije ter prostovoljne humanitarne in druge nevladne organizacije, ki so določene z načrti zaščite in reševanja.

Z načrti evakuacije ob požaru v naravnem okolju morajo biti vnaprej seznanjeni ogroženi prebivalci in pristojne policijske uprave oziroma policijske postaje, ki bodo sodelovale pri izvedbi evakuacije.

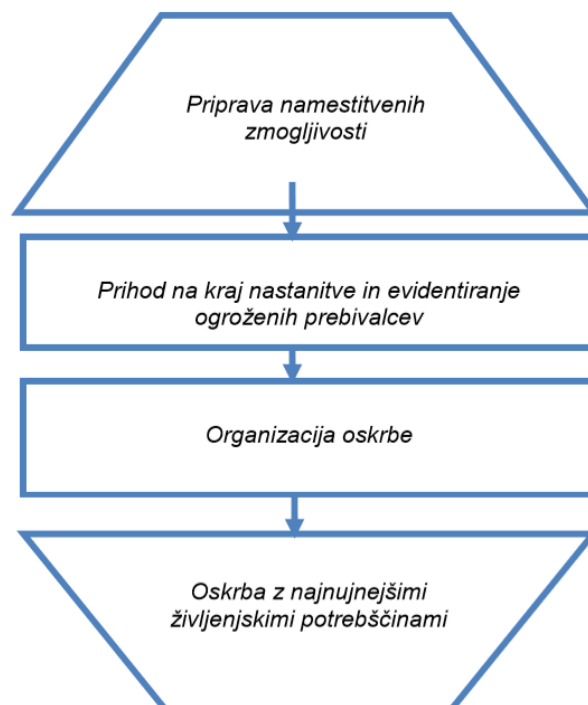
P – 20 Pregled sprejemališč za evakuirane prebivalce

P – 21 Pregled objektov, kjer je možna začasna namestitev ogroženih prebivalcev, in njihove zmogljivosti ter lokacije, primerne za postavitev zasilnih prebivališč

D – 9 Zaščitni ukrep evakuacija – priporočilo

Sprejem in oskrba ogroženih prebivalcev

DIAGRAM POTEKA AKTIVNOSTI

Sprejem in oskrba ogroženih ter prizadetih prebivalcev obsegata:

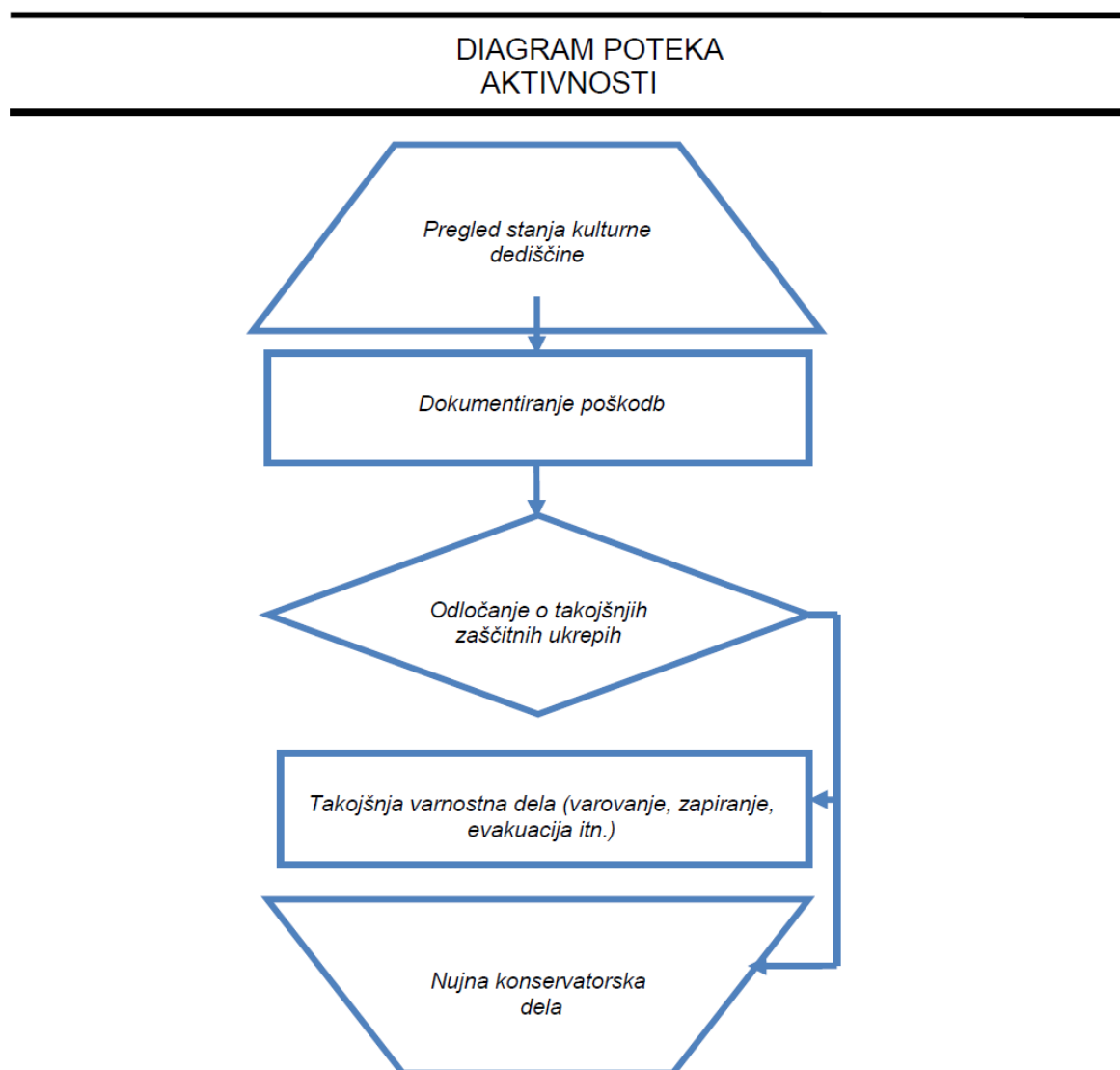
- evidentiranje ogroženih prebivalcev,
- urejanje sprejemališč,
- urejanje začasnih prebivališč (če je le mogoče, se prebivalce namesti v zidane objekte oziroma v bivalnike, v nujnih primerih pa v šotore),
- nastanitev prebivalstva,
- oskrba z najnujnejšimi življenjskimi potrebščinami (pitno vodo, hrano, obleko, električno energijo, nujno zdravstveno oskrbo, psihološko pomočjo, obveščanjem in izobraževanjem šoloobveznih otrok),
- zbiranje in razdeljevanje humanitarne pomoči.

Sprejem in oskrbo ogroženih prebivalcev organizirajo občine, izvajajo pa jo občinske javne službe v sodelovanju z drugimi organizacijami. Pri izvajanju tega ukrepa sodelujejo tudi enote Civilne zaščite ter prostovoljne humanitarne in druge organizacije. Za izvajanje ukrepov sprejemanja, nastanitve in preskrbe ogroženih prebivalcev imajo poseben pomen stacionarij in nastanitvene enote Rdečega križa Slovenije ter njihovi pripadniki, ki se lahko ob nesreči aktivirajo za javno dobro in pomoč.

Če potrebe po nastanitvi in oskrbi ogroženih prebivalcev presegajo možnosti posamezne občine, pri tem pomaga regija oziroma država.

P – 25 Pregled človekoljubnih organizacij

Zaščita kulturne dediščine

Ministrstvo, pristojno za kulturno dediščino, vodi register nepremične kulturne dediščine, ki je uradna zbirka podatkov o nepremični kulturni dediščini na območju Republike Slovenije.

Dostopen je na spletni strani <http://rkd.situla.org/>. Register poleg opisnih podatkov o objektih in območjih dediščine vsebuje tudi geolokacijske podatke. Podatki iz registra so javni.

Nepremična kulturna dediščina, ki je razglašena za kulturni spomenik, se označuje z znakom Haaške konvencije (slika 6).

Slika 6: Označevanje nepremičnih kulturnih spomenikov

Zaščita kulturne dediščine obsega priprave in izvajanje ukrepov za zmanjšanje nevarnosti ter preprečevanje škodljivih vplivov požarov v naravnem okolju na kulturno dediščino. Priprave in zaščitne ukrepe ter tudi ukrepe reševanja ob samem pojavu požara izvajajo lastniki in uporabniki kulturne dediščine, strokovna služba za varstvo kulturne dediščine, strokovna služba za varstvo kulturne dediščine, občine in država. Pri izvajanju zaščite in reševanja kulturne dediščine po potrebi sodelujejo tudi ustrezne enote in službe Civilne zaščite, gasilske enote ter druge sile za zaščito, reševanje in pomoč.

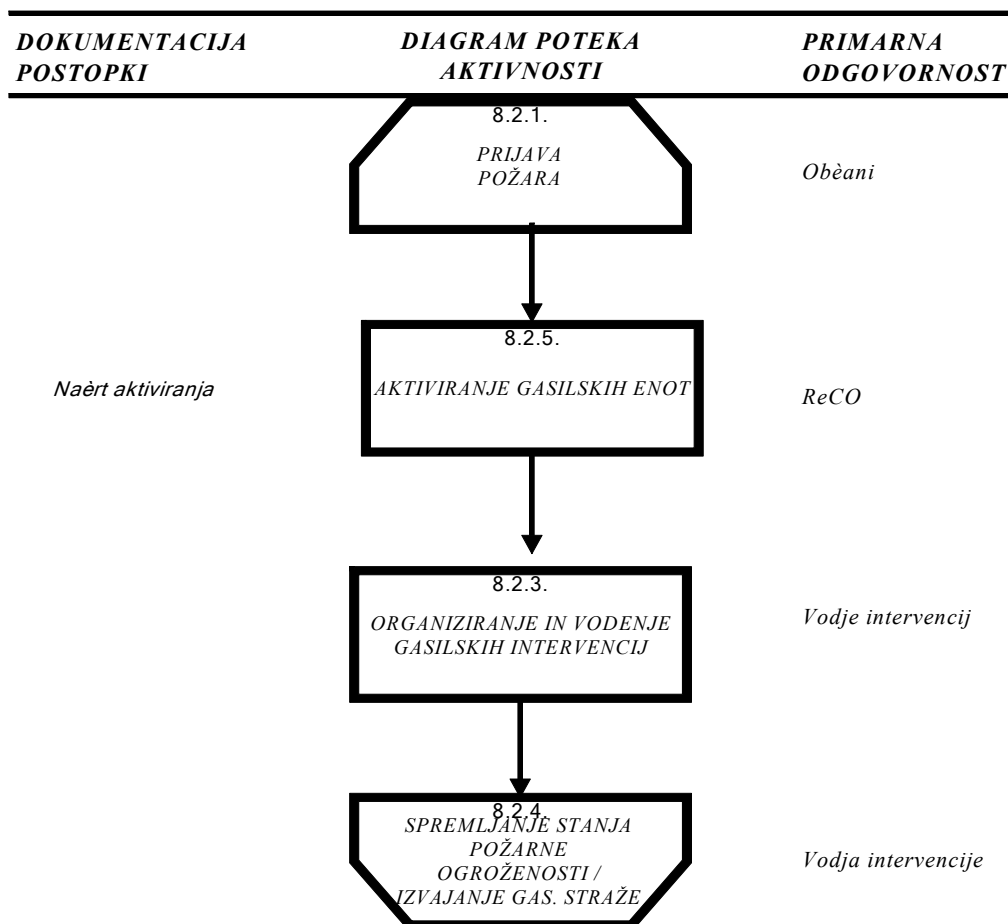
Zaščita in reševanje kulturne dediščine vključuje tudi premestitev premične kulturne dediščine, če je to potrebno zaradi obsega požara in nevarnosti za uničenje dediščine.

Pregled in ukrepe za zaščito in reševanje varstvo kulturne dediščine morajo vsebovati vsi načrti zaščite in reševanja ob velikem požaru v naravnem okolju. Pomembna je zaščita nepremične oziroma po potrebi premestitev premične kulturne dediščine

P - 31   Pregled kulturne dediščine

8.2. Naloge zaščite in reševanja

Gašenje in reševanje

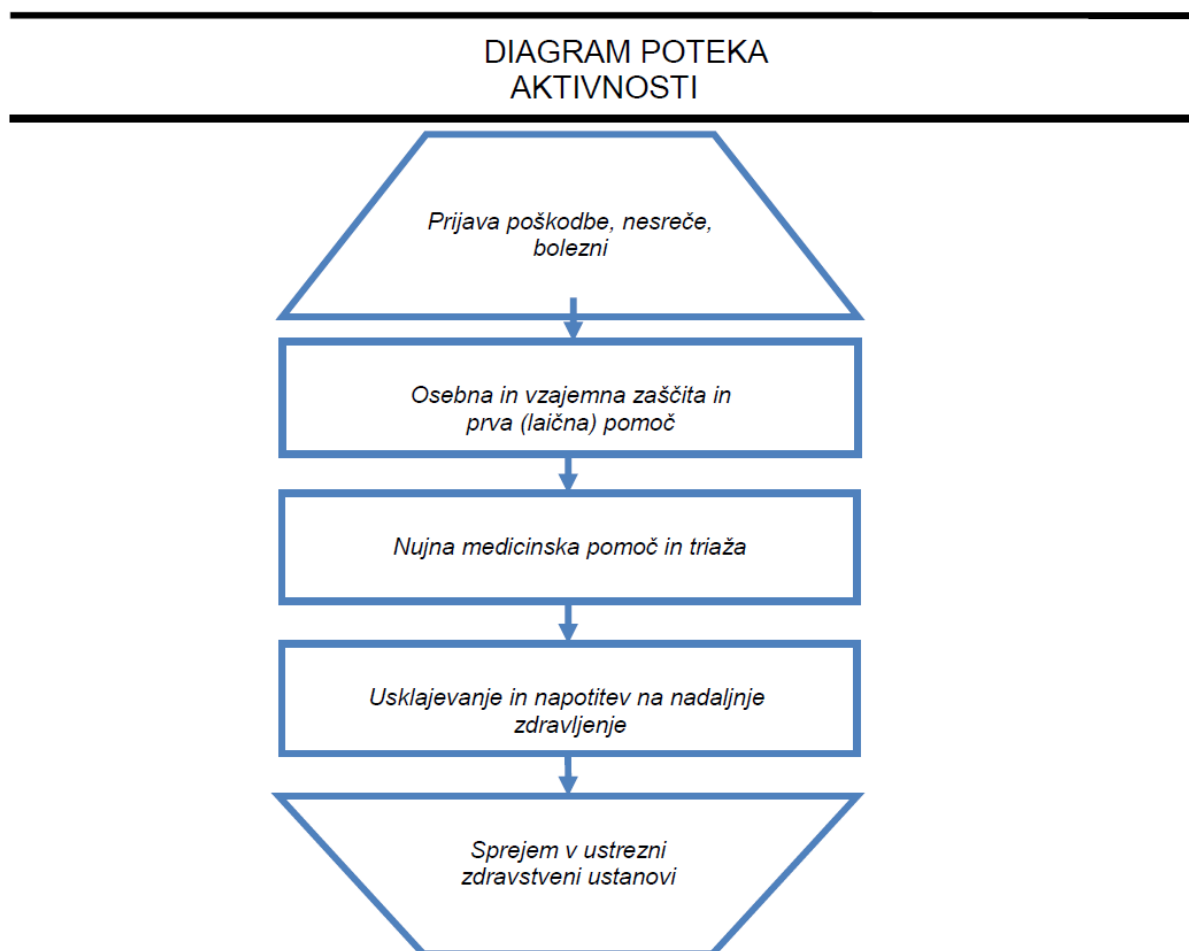
Naloge gašenja in reševanja ob velikih požarih v naravi izvajajo gasilske enote.

Gasilske enote izvajajo:

- naloge gašenja in reševanja:
- gašenje požarov in reševanje ob požarih in eksplozijah,
- požarno stražo,
- gasilsko stražo,
- preventivne naloge varstva pred požarom.

Gasilska straža pa se izvaja po požaru, ko gasilci varujejo pogorišče pred ponovnim vžigom.

Prva pomoč in nujna medicinska pomoč

V okviru prve pomoči se izvajajo le najnujnejši ukrepi za ohranitev življenja in varovanje zdravja ljudi na prizadetem območju. Prva pomoč se opravlja zunaj zdravstvenih ustanov, skupaj z reševanjem na kraju samem. Namen dajanja prve pomoči je, da poškodovani lahko čim prej in v kar najboljšem stanju pride do strokovne medicinske pomoči oziroma zdravljenja.

V okviru nujne medicinske pomoči se ob velikem požaru v naravnem okolju izvajata:

- nujna pomoč, ki jo daje zdravstveno osebje na terenu ali v zdravstvenih domovih,
- nujna specialistična zdravstvena pomoč, ki jo zagotavljajo splošne in specialistične bolnišnice.

Nujno medicinsko pomoč (NMP) izvajajo službe nujne medicinske pomoči, organizirane na primarni in sekundarni ravni zdravstvene dejavnosti skladno s smernicami za delovanje sistema nujne medicinske pomoči ob množičnih nesrečah.

Nujno medicinsko pomoč za poškodbe (opekline, zadušitve, druge poškodbe) in bolezni gasilcev, ki se zgodijo pri gašenju velikega in zelo velikega požara v naravnem okolju, zagotavlja najbližja ekipa nujne medicinske pomoči na območju, ki ga je zajel požar.

V primeru aktiviranja Državnega načrta zaščite in reševanja ob velikem požaru v naravnem okolju se zagotovi stalna prisotnost ekipe NMP na mestu požara, kar je opredeljeno v posebnem dodatku k načrtu D – 809.

D – 809 Načrt za izvajanje stalne prisotnosti ekipe NMP na mestu požara ob aktiviranju Državnega načrta zaščite in reševanja ob velikem požaru v naravnem okolju.

P – 27 Pregled zdravstvenih domov in zdravstvenih postaj po regijah

P – 28 Pregled splošnih in specialističnih bolnišnic po regijah

D – 6 Navodilo za izvajanje psihološke pomoči

D – 809 Načrt delovanja ekipa NMP

Veterinarska prva pomoč ob velikem požaru v naravi

Veterinarska pomoč ob velikem požaru v naravnem okolju obsega:

- zbiranje podatkov o poškodovanih in poginulih živalih na prizadetem območju,
- nujno veterinarsko pomoč poškodovanim živalim,
- sodelovanje pri odstranjevanju živalskih trupel.

Varstvo pred neeksplozivnimi ubojnimi sredstvi

Ob gašenju požara v naravnem okolju na območju Slovenije lahko gasilci naletijo na neeksplozivna ubojna sredstva (NUS). Vodja intervencije mora pred začetkom gašenja požara iz karte o možnih nahajališčih NUS ugotoviti, ali se na območju požara nahaja NUS. Ob požarih na območjih zelo velike ogroženosti z NUS se, poleg pristojnih gasilcev, obvešča tudi poveljnika DEvNUS. Vodja intervencije uskladi način gašenja požara s pripadnikom DEvNUS ob upoštevanju Usmeritev za gašenje požarov v naravnem okolju na območjih, ogroženih z neeksplozivnimi ubojnimi sredstvi (D – 805).

D – 805 Usmeritve za gašenje požarov v naravnem okolju na območjih, ogroženih z neeksplozivnimi ubojnimi sredstvi

Reševanje iz jam

Na območjih kjer lahko nastanejo veliki in zelo veliki požari v naravnem okolju, predvsem na kraškem območju je tudi zelo veliko jam in brezen, ki predstavljajo dodatno težavo za gašenje požarov. Vodja intervencije mora še posebej opozoriti gasilce tudi na nevarnosti nesreč - zdrsov in padcev v brezna in tudi jame. V primeru, da se požar širi na taka ogrožena območja, kjer je več jam in nevarnih brezen, pokliče vodja intervencije k sodelovanju JRS. JRS se lahko aktivira preko ReCO na zahtevo vodje intervencije.

Jamarske reševalce pokliče vodja intervencije tudi v primeru, da se nesreča (zdrs v jame, večja brezna, itd..) že zgodi.

Logistična podpora ob velikem požaru v naravi

V primeru velikega in zelo velikega požara v naravi, **ko se aktivira državni in regijski načrt zaščite in reševanja**, ob velikem požaru v naravnem okolju, **prevzame organizacijo logistične podpore regija**. Pri prevzemu organiziranja širše logistične podpore se uporablja vse zmogljivosti na območju lokalne skupnosti, kjer je nastal požar in sosednjih lokalnih skupnosti.

Logistična podpora se izvaja na podlagi Načrta o organizaciji in delovanju logističnega centra Postojna ter pravili stroke, ki izhajajo iz občinskih načrtov in navodila GZS o izvajanju gašenja in reševanja ob velikem požaru v naravnem okolju.

<i>D – 3 Načrt o organizaciji in delovanju regijskega logističnega centra Postojna</i>

9. OSEBNA IN VZAJEMNA ZAŠČITA

Osebna in vzajemna zaščita obsegata vse ukrepe prebivalcev za preprečevanje in ublažitev posledic požara v naravnem okolju za njihovo zdravje in življenje ter varnost njihovega premoženja.

Občine in pristojne inšpekcijske službe ter Policija zagotovijo, da se v obdobjih, ko je za posamezno območje v naravnem okolju razglašena velika ali zelo velika požarna ogroženost na tem območju, prepovedano:

- kuriti, požigati, kuriti kresove, požigati in izvajati ognjemete,
- odmetavati goreče ali druge predmete, ki lahko povzročijo požar,
- izven pozidanih površin uporabljati predmete, naprave ali izvajati aktivnosti, ki lahko povzročijo požar,
- požigati na območju ob infrastrukturnih objektih,
- izvajati aktivnosti, ki lahko povzročijo požar, zaradi zatiranja preveč razmnoženih populacij insektov in bolezni gozdnega drevja, ki lahko ogrozijo gozd.

Za organizacijo, razvoj in usmerjanje osebne in vzajemne zaščite so pristojne občine. Občine v svojih načrtih zaščite in reševanja natančno opredelijo način izvedbe osebne in vzajemne zaščite ter predvidijo preventivne in zaščitne ukrepe ob požaru v naravnem okolju. V občinskih načrtih zaščite in reševanja se natančneje opredelijo načini seznaitve in ozaveščanja prebivalcev glede pripravljenosti na nesrečo. Občine pripravijo ukrepe in napotke o pravilnem ravnanju pred požarom v naravnem okolju, med njim in po njem ter z njimi seznanjajo prebivalce.

Ko ob naravni ali drugi nesreči nastopijo posledice, npr. da gre za poškodovane ljudi, so dolžni ljudje, ki so ostali nepoškodovani, pomagati po svojih močeh in sposobnostih. Ob ugotovitvi, da sami naloge ne zmorejo, morajo v svoji okolici kar najhitreje poiskati ljudi za pomoč pri reševanju. V okviru osebne in vzajemne zaščite lahko prebivalci opravljajo le manj zahtevne zaščitne in reševalne naloge, ne morejo pa opravljati nalog, ki zahtevajo temeljito strokovno znanje in za katere so potrebna zahtevna tehnična sredstva. Prebivalci za izvajanje osebne in vzajemne pomoči uporabljajo lastna namenska in priročna sredstva.

Napotke in opozorila za preprečevanje požarov in ukrepanje prebivalcev ob nastanku požara v naravnem okolju lahko posreduje tudi URSZR (zloženke, TV-opozorila itn.) ter objavlja na spletni strani <http://www.sos112.si>.

10. RAZLAGA OKRAJŠAV

CORS	<i>Center za obveščanje Republike Slovenije</i>
CZ	<i>Civilna zaščita</i>
CZRS	<i>Civilna zaščita Republike Slovenije</i>
GRS	<i>Gorska reševalna služba</i>
GZS	<i>Gasilska zveza Slovenije</i>
NUS	<i>neeksplozirana ubojna sredstva</i>
ReCO	<i>regijski center za obveščanje</i>
RKB	<i>radiološka, kemična in biološka zaščita</i>
SV	<i>Slovenska vojska</i>
ŠCZ	<i>Štab CZ</i>
OŠCZ	<i>Občinski štab CZ</i>
URSZR	<i>Uprava RS za zaščito in reševanje</i>
ZA - RE	<i>radijske zveze v sistemu zaščite in reševanja</i>
ZIR	<i>zaščita in reševanje</i>
ZRP	<i>zaščita, reševanje in pomoč</i>
RKS	<i>Rdeči križ Slovenije</i>
IRSVNDN	<i>Inšpektorat R S za varstvo pred naravnimi in drugimi Nesrečami</i>
PU	<i>Policijska uprava</i>
PGE	<i>Poklicna gasilska enota</i>
PGD	<i>Prostovoljno gasilsko društvo</i>
PP	<i>Prva pomoč</i>
ObSZR	<i>Občinska služba zaščite in reševanja</i>
OKC	<i>Operativno komunikacijski center</i>
GE	<i>Operativno komunikacijski center</i>
GZ	<i>Gasilska zveza</i>
OGZ	<i>Občinska gasilska zveza</i>
ZGRS	<i>Zavod za gasilno in reševalno službo</i>

11. PRILOGE IN DODATKI

11.1. Skupne priloge

P - 1	Podatki o poveljniku, namestniku poveljnika in članih štaba CZ
P - 2	Podatki o zaposlenih na Izpostavi URSZR Postojna
P - 3	Pregledi sil za ZRP
P - 4	Podatki o organih, službah in enotah CZ
P - 5	Seznam zbirališč sil ZRP
P - 6	Pregled osebne in skupne opreme ter sredstev pripadnikov enot za ZRP
P - 7	Pregled javnih in drugih služb, ki opravljajo dejavnosti pomembne za zaščito in reševanje
P - 10	Pregled gradbenih organizacij
P - 11	Pregled gasilskih enot s podatki o poveljnikih in namestnikih poveljnikov
P - 12	Pregled gasilskih enot širšega pomena in njihovih pooblastil s podatki o poveljnikih in namestnikih poveljnikov
P - 14	Pregled avtomobilskih cistern za prevoz pitne vode
P - 15	Podatki o odgovornih osebah, ki se jih obvešča o nesreči
P - 16	Pregled kontaktnih organov sosednjih držav in mednarodnih organizacij
P - 17	Seznam prejemnikov informativnega biltena
P - 18	Seznam medijev, ki bodo posredovala obvestilo o izvedenem alarmiranju in napotke o izvajanju zaščitnih ukrepov
P - 20	Pregled sprejemališč za evakuirane prebivalce
P - 21	Pregled objektov, kjer je možnačasna nastanitev ogroženih prebivalcev in njihove zmogljivosti, ter lokacije primerne za postavitve zasilnih prebivališč
P - 22	Pregled organizacij, ki zagotavljajo prehrano
P - 23	Pregled lokacij načrtovanih za potrebe zaščite in reševanja v občinskih prostorskih aktih
P - 24	Pregled enot, služb in drugih operativnih sestavov društev in nevladnih organizacij, ki sodelujejo pri reševanju
P - 25	Pregled človekoljubnih organizacij
P - 26	Pregled centrov za socialno delo
P - 27	Pregled zdravstvenih domov, zdravstvenih postaj in reševalnih postaj
P - 28	Pregled splošnih in specialističnih bolnišnic
P - 29	Pregled veterinarskih organizacij

- P - 30 Pregled stacionarnih virov tveganja zaradi nevarnih snovi (RS)
- P - 31 Pregled kulturne dediščine
- P - 33 Seznam članov komisije za ocenjevanje škode
- P - 40 Seznam delavcev Izpostave URSZR Postojna
- P - 49 Pregled opreme centra »KRAS«, ki se nahaja v regijskem skladišču
- P - 55 Seznam lokacij za operativno poveljstvo ob velikih nesrečah v občinah

11.2. Posebni dodatki

- D - 800 Topografska karta Zavoda za gozdove Slovenije Območna enota Sežana in Postojna
- D - 804 Protokol izklapljanja in vklapljanja daljnovodov ob velikem požaru v naravnem okolju
- D - 805 Navodilo gasilcem za gašenje na območju NUS
- D - 806 Usmeritve za rabo letalskih frekvenc
- D - 807 Projekt protipožarni nadzor v naravi-VIDEOKRAS
- D - 808 Merila za kritje stroškov intervencije
- D - 809 Načrt delovanja ekipa NMP
- Ocena ogroženosti Notranjske regije zaradi požarov v naravnem okolju

11.3. Skupni dodatki

- D - 1 Načrtovana finančna sredstva za izvajanje načrta ZiR
- D - 2 Načrt regije za zagotovitev prostorskih in drugih pogojev za delo poveljnika CZ in Štaba CZ
- D - 3 Načrt organizacije in delovanja regijskega logističnega centra
- D - 4 Načrt zagotavljanja zvez ob nesreči
- D - 5 Navodilo za organiziranje in vodenje informacijskega centra
- D - 6 Navodilo za izvajanje psihološke pomoči
- D - 7 Navodilo prebivalcem za ravnanje ob nesreči
- D - 8 Navodilo za obveščanje ob nesreči
- D - 9 Zaščitni ukrep evakuacija – priporočilo
- D - 10 Gozdnogospodarski načrt gozdnogospodarskega območja Postojna in Sežana

- D - 12 Vzorec obrazca za spremljanje materialne in finančne pomoči
- D - 13 Vzorec obrazca za povrnitev stroškov občinam za ZRP
- D - 14 Vzorec odredbe o aktiviranju sil in sredstev za ZRP
- D - 15 Vzorec delovnega naloga
- D - 16 Vzorec zapisnika o poškodovanosti gradbenih objektov in infrastrukture
- D - 18 Vzorec obrazca za obveščanje dežel in županij sosednjih držav
- D - 19 Vzorec sklepa o aktiviranju načrta ZiR ob nesreči
- D - 20 Vzorec sklepa o preklicu izvajanja zaščitnih ukrepov in nalog ZRP
- D - 21 Topografska karta
- D - 22 Načrti dejavnosti posameznih organizacij